

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra tělesné výchovy

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vývoj biatlonu v českých zemích

Evolution of biathlon in the Czech Lands

Natálie Krumlová

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Tělesná výchova a sport se zaměřením na vzdělání-
Výchova ke zdraví se zaměřením na vzdělání

2018

Odevzdáním této bakalářské práce na téma Vývoj biatlonu v českých zemích potvrzuji, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha, 18. 4. 2018

Ráda bych touto cestou vyjádřila poděkování
PhDr. PaedDr. Ladislavu Kašparovi, Ph.D.
za jeho cenné rady a trpělivost při vedení mé bakalářské práce.

NÁZEV:

Vývoj biatlonu v českých zemích

AUTOR:

Natálie Krumlová

KATEDRA:

Katedra tělesné výchovy (41-KTV)

VEDOUcí PRÁCE:

PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

ABSTRAKT:

Cílem mé bakalářské práce je analyzovat vznik, vývoj a současnou podobu biatlonu od Vojenských hlídek, které daly kořeny pro vznik biatlonu do konce ZOH 2018 a to nejen na území dnešní České republiky, ale i ve Světě. V práci se zabírám vznikem sportovních středisek, rozvojem disciplín, kategorií a nejúspěšnějšími českými i světovými osobnostmi od vojenských hlídek po malorážný biatlon 21. století.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Biatlon, malorážná puška, velkorážná puška, disciplíny

TITLE:

Evolution of biathlon in the Czech Lands

AUTHOR:

Natálie Krumlová

DEPARTMENT:

Department of Physical Education (41- KTV)

SUPERVIZOR:

PhDr. PaedDr. Ladislav Kašpar, Ph.D.

ABSTRAKT:

The aim of my bachelor thesis is to analyse the origin, development and current form of Biathlon from the Military Patrons, which were the basis for the creation of this sport, until the end of the Winter Olympic Games 2018, not only in the territory of the current Czech state but also in the world. I also deal with the origin of sports centres, the development of categories and the most successful czech and world's biathlon figures from the Military Patrons to small biathlon in 21st century.

KEYWORDS: Biathlon, small - bore rifle, large - caliber rifle, disciplines

Obsah

1. ÚVOD.....	1
2. CÍLE A ÚKOLY PRÁCE	2
3. METODY	3
4. Období před vznikem biatlonu	4
4.1. Vznik vojenských hlídek.....	4
4.2. Vojenské hlídky na ZOH	5
5. Vznik velkorážného biatlonu.....	8
5.1. Disciplíny a kategorie	10
6. Malorážný biatlon ve 20 století	12
7. Malorážný biatlon 21 století.....	18
8. Organizační struktury	19
8.1. Organizační struktura ve světovém měřítku	19
8.2. Organizační struktura v domácích podmínkách.....	20
9. Hlavní sportovní střediska na území České republiky	23
9.1. Sportovní středisko v Jablonci nad Nisou.....	23
9.2. Sportovní středisko Jilemnice	23
9.3. Sportovní středisko Harrachov.....	24
9.4. Sportovní středisko v Letohradě	25
9.5. Sportovní středisko v Novém Městě na Moravě.....	26
10. Osobnosti biatlonu	28
11. Závěr	48
12. Seznam zkratk	50
13. Použitá literatura	51
14. Seznam obrázků.....	53
15. Přílohy.....	54

1. ÚVOD

Není mnoho sportů, u kterých bychom našli takto výrazné české stopy. U rozvoje biatlonu tomu tak ale bylo. Bez českých funkcionářů by nebyl biatlon tak výrazným sportem, jakým je dnes. Jak už název napovídá, v mé práci půjde o přiblížení biatlonu. Zaměřuji se na vývoj biatlonu od vojenských hlídek až do konce ZOH 2018, a to nejen na území českých zemí, ale i ve světě. Toto téma jsem si vybrala z důvodu, že se o biatlon velmi zajímám a jezdím každoročně na světové poháry. Navštívila jsem poháry nejen v České republice v Novém Městě na Moravě, ale i v německém Ruhpoldingu nebo v rakouském Hochfilzenu. Do budoucna mám v plánu navštívit Světový pohár i v italské Anterselvě. Biatlon se stal v posledních letech v České republice předním zimním sportem. Vděčíme za to trenérům, kteří vybudovali tak silnou biatlonovou generaci, která za poslední roky dokázala prorazit mezi světovou špičku biatlonu a vozí ze Světových pohárů medaile. Díky tomu se tento sport dostal do povědomí českých diváků. V první kapitole se budu zabývat obdobím před vznikem biatlonu, kdy byl běh a střelba důležitou součástí běžného života, až po vznik vojenských hlídek, které daly kořeny pro vznik biatlonu jako sportu. V druhé kapitole se zaměřuji na vznik velkorážného biatlonu jako oficiálního sportu, a tím i na zrod nových disciplín. Z původně jednoho závodu na 20 km se postupně biatlon rozrostl o další dva závody a novou kategorii. Ve třetí kapitole se zabírám nejdůležitější změnou v celém vývoji biatlonu, a to přechodem z velkorážné zbraně k malorážce, což umožnilo lidem z finančního hlediska začít s tímto sportem, a tím i přilákat více diváků. Důležité pro dnešní biatlon byl vznik kategorií a rozšíření disciplín. Dále v mé práci popisuji organizační struktury, jak ve světovém, tak i v českém měřítku, a vzniklá sportovní střediska na území českého státu. V poslední kapitole se zabírám nejúspěšnějšími českými i světovými osobnostmi od vojenských hlídek po malorážný biatlon 21. století. Součástí přílohy je rozhovor se dvěma úspěšnými biatlonisty Markétou Davidovou a Adamem Václavíkem.

2. CÍLE A ÚKOLY PRÁCE

Cílem mé práce je analyzovat vznik, vývoj a současnou podobu biatlonu.

Z hlavního cíle vyplývají vedlejší cíle a úkoly:

- Pojmenovat faktory, které ovlivnily současnou podobu biatlonu.
- Zmapovat vzniklá sportovní střediska na území českého státu.
- Vybrat nejúspěšnější biatlonisty světa a poukázat na jejich nejlepší výsledky.
- Zobrazit nejúspěšnější biatlonisty na území dnešní České republiky od vojenských hlídek po biatlon 21. století.

3. METODY

Přímá metoda = popis minulosti na základě studia pramenů, nejběžnější postup tam, kde jde o prostý popis historické skutečnosti.

Nepřímá metoda = čerpání informací z pramenů, jejich další zpracování (kombinace pramenů, analogie z obdobného pramene, aplikování znalostí z jiných vědních oborů).

Obě metody jsou od sebe vzájemně neodlučitelné; lze je používat jednu po druhé, samostatně i paralelně zároveň.

Obě dohromady tvoří východisko každého historického výzkumu a předcházejí použití dalších historických metod.

Komparativní metoda = definování objektů komparace, cílů, kritérií komparace, vztah k časové ose, porovnání dvou a více různých skutečností, které vykazují nejméně jedno srovnatelné kritérium s cílem získat informace o shodách, podobnostech a odlišnostech.

Metoda sondy = zkoumání obecné skutečnosti na základě jedné konkrétní situace nebo události. Lze tedy metodu sondy považovat za vytvoření jakéhosi vybraného vzorku souboru dat, který by byl natolik reprezentativní, aby umožňoval zevšeobecnění závěru. Tři možnosti výběru: náhodný výběr (pravděpodobnostní), systematický výběr, výběr pomocí nezávislého znaku.

Synchronní přístup = sledování stavu na mnoha místech v téže době (v bodě na časové ose), používání metody strukturní analýzy.

Progresivní metoda = sledování událostí v jejich časovém sledu (Hroch 1985).

4. Období před vznikem biatlonu

Prehistorie biatlonu sahá až do období kolem roku 3000 př. n. l., což dokazují nalezené nástěnné skalní malby, a to nejen v Evropě, ale také v Severní Americe nebo v Asii. Velké množství sportovních odvětví a disciplín současného moderního sportu má své kořeny v dávné minulosti. Do této skupiny patří zejména ta sportovní odvětví, jejichž samotný vznik i další vývoj je úzce spjatý s praktickými životními potřebami a činnostmi lidské společnosti. Biatlon je lov, střelba při velké fyzické zátěži. V historii byl tedy biatlon otázkou přežití. Běž a střílejš! Mineš kořist, nepřežiješ. Kdo mine terč, prohraje. Trefíš se? Jsi vítěz, přežil si. Již v době ledové se museli lovci přesouvat a používat zbraň. Z tohoto období máme zmínky o náčiní, které připomínalo lyže, nebo tedy spíše sněžnice. Zbraně, které se používaly, byly nejčastěji luky a oštěpy. Biatlon je tedy sportovní odvětví s velmi dávnou historií, může se říct, že žádný jiný sport, tak dávnou historii nemá. Pro většinu lidí v Čechách je biatlon považován za novodobý sport, který se nám vryl do paměti až po ZOH v Soči r. 2014, kdy naše výprava přivezla 5 medailí, 3 stříbrné a 2 bronzové. Ale kdy doopravdy biatlon vznikl? První záznamy o závodech v běhu na lyžích a střelbě, tedy závodech na principu biatlonu, jsou z roku 1767, kdy se uskutečnily závody na Švédsko-norských hranicích. Jednalo se o závody vojenských pohraničních hlídek. Soutěž zde probíhala pravidelně až do roku 1818. (Cícha 2016, <http://biatlonmag.cz> 1. 1. 2018).

4.1. Vznik vojenských hlídek

O biatlonu jako o sportu tedy můžeme mluvit od prvního závodu na švédsko-norských hranicích v 18. století. V 19. století došlo k založení prvních biatlonových oddílů. Sportovní klub s názvem Trysil Rifle and Ski Club, který vznikl v Norsku, měl za cíl především podpořit národní obranu (<http://biatlonmag.cz/historie-biatlonu> 5. 3. 2018).

V roce 1918 skočila první světová válka a tím taky skončilo utrpení všech evropských států. Naši muži šli do první světové války za rakousko-uherskou armádu, ale z války už se vraceli do samostatného Československa. Jeden z mužů byl Karel Buchta, který zůstal v armádě, a poté začal s ostatními vojáky cvičit na Šumavě a ve Vysokých Tatrách. Na těchto zimních kurzech se objevilo prvních pár

československých vojáků, kteří začali závodit v disciplíně vojenských hlídek. Postupně se z těchto hlídek zrodil biatlon, který známe dnes (Trojan 2014).

Nejrozšířenější ze závodů se staly lyžařský překážkový závod a lyžařský závod vojenských hlídek. Lyžařský překážkový závod měl přezkoumat správné ovládání lyží v místech, kde byly vytvořeny umělé překážky. Nepřekonání jedné z překážek znamenalo diskvalifikaci. Závodník mohl v průběhu závodu odepnout lyže. Délka závodu byla 5-12 km, později přibyla i střelba. Celý závod probíhal v klasické vojenské výzbroji. Druhý ze závodů byl závod vojenských hlídek, který byl delší než první ze zmiňovaných závodů. Trať byla zpravidla dlouhá 20-30 km. Každá hlídka měla jednoho velitele a další 2-3 členy. I při tomto závodě členové hlídky museli mít vojenskou výstroj příslušné armády i s předem danou zátěží, jako byli např. tlumok a maska. Na trati od začátku vývoje závodu byly střelnice, většinou 2-4, na vzdálenost 100-300 m. V každém podniku střídali všichni členové hlídky 5-10 ran nejčastěji na sklopné figuríny. Hlídka, která dokončila trať v horším čase než 125% běžeckého času vítězné hlídky, nebyla klasifikována, stejně jako hlídka, která na každé střelnici nezasáhla alespoň jeden terč. V průběhu vývoje tohoto závodu začal být střelecký výsledek převáděn do časových hodnot, které se přepočítávaly k běžeckému času (Kašper 2006).

Od počátku 20. století patřil závod vojenských hlídek k nejpobulárnějším. Také právě proto se tento závod objevil již na prvních Olympijských hrách v roce 1924 v Chamonix ve Francii. Nejednalo se zde o regulérní závod v biatlonu, ale o tzv. předzávod vojenských hlídek v běhu na lyžích pro příslušníky vojenských složek. Byl to tedy závod, který se nepočítal do ZOH. Již zde mělo zastoupení také Československo, výpravu vedl Vítězslav Pavlousek a závodilo se ve složení Karel Buchta, Bohuslav Jozífek, Jan Mitthohner, a Josef Bírn. Tato výprava obsadila 4. místo, vyhráli ho Švýcaři. Oba uvedené závody, lyžařský překážkový závod a závod vojenských hlídek, zaznamenaly vývoj také v první republice. Armáda Československa se účastnila posledního exhibičního závodu vojenských hlídek na ZOH 1948 (Kašper 2006).

4.2. Vojenské hlídky na ZOH

II. ZOH se konaly ve švýcarském Svatém Mořici od 11. do 19. února roku 1928. Zúčastnilo se jich celkem 495 sportovců z 25 zemí. Naše expedice odjela do Švýcarska s 28 závodníky. Celou výpravu vedl Josef Rössler-Ořovský. K ukázkové soutěži patřil

závod vojenských hlídek na 28 km. Naše hlídka ve složení Otakar Německý, Josef Klouček, Robert Möhwald a Bedřich Jón skončila na 6. místě s časem 4:15:07, za prvním Norskem zaostala o přibližně 25 min. Otakar Německý startoval rovněž v běhu na 18 km, kde obsadil 15. místo ze 49 závodníků. III. ZOH v americkém Lake Placid, které se konaly 4. - 13. února 1932, se zúčastnilo 306 sportovců ze 17 zemí. Československá republika mohla vyslat pouze 5 sportovců. Těchto olympijských her se zúčastnilo jen málo reprezentantů i diváků kvůli světové hospodářské krizi. Mezi ukázkové disciplíny na těchto olympijských hrách nepatřil závod vojenských hlídek, proto se Antonín Bartoň, Jaroslav Faistauer, Jan Cifka a František Šimůnek rozhodli startovat v běhu na 18 a 50 km, v závodě sdruženém a také ve skoku. Vladimír Novák startoval jen v běhu na 18 a 50 km. K pěknému výsledku dospěli českoslovenští závodníci ve sdruženém závodě, kde Antonín Bartoň osadil 6. místo, František Šimůnek 8. místo, Jan Cifka 11. místo a Jaroslav Faistauer 26. místo. V tomto závodě startovalo 30 závodníků. Na IV. ZOH v Garmisch - Partenkirchenu bylo 755 závodníků z 28 zemí. Hry se konaly 6. - 16. února 1939 v Německu. Naše výprava čítala 75 závodníků v čele s Františkem Vidimským. Mezi ukázkové závody opět patřil závod vojenských hlídek. Naše hlídka obsadila 8. místo s časem 2:50:08. Hlídka jela ve složení Karel Steiner, Josef Matčásko, Bohuslav Musil a Bohumil Kocour. V. ZOH se uskutečnily ve Svatém Mořici ve Švýcarsku 30. ledna - 8. února 1948. Těchto ZOH se zúčastnilo 713 sportovců z 28 zemí. Díky tomu, že Švýcarsko bylo ve válce neutrální, dostalo opět možnost pořádat ZOH. Československo reprezentovalo 55 závodníků, výpravu vedl František Vidimský. Na těchto hrách byl naposled zařazen závod vojenských hlídek. Naše hlídka se umístila na 8. místě ve složení Vojtěch Pavelce, Karel Dvořák, Jaroslav Šír a Otto Skrbek. (Trojan 2014)

Vzpomínky Karla Dvořáka na zimní olympijské hry ve Svatém Mořici: *„Sloužil jsem tehdy druhým rokem v čs. armádě a byl jsem spolu s por. V.Pavelicou z Banské Bystrice, Jar. Šírem z Liberce a Otou Skrbkem z Vysokého na Jizerou vybrán jako reprezentant čs. armády pro závod vojenských hlídek se střelbou. Před odjezdem jsme prodělali náročnou měsíční přípravu ve Špindlerově Mlýně. Náš závod se konal až poslední den zimní olympiády, 8. února 1948, takže jsme měli možnost sledovat většinu probíhajících olympijských soutěží a částečně jsme se aklimatizovali v této nadmořské výšce (1800m). Samotný závod byl nesmírně náročný jak po stránce výškových rozdílů,*

tak po stránce rozdílné kvality sněhu. Tehdy ještě neexistovaly žádné normy pro stavbu trati. Švýcaři si tudíž postavili takovou trať, která vyhovovala jim samotným. Start byl u horní stanice lanové dráhy na vrcholu Corviglia ve výšce 2486 m. Ten den bylo mírné počasí, již v 8 hodin ráno se v této výšce pohybovaly teploty kolem nuly, napadl nový sníh. To nevěstilo nic dobrého. Neměli jsme žádné informace o poměrech počasí a teplotě na nejvyšším bodě trati ani na dalších úsecích. Byl problém čím namazat. Nutno ještě dodat, že jsme jeli ve vojenských uniformách s opaskem a sumkami a zátěží 10 kg na jednoho člena hlídky kromě velitele, ten měl jen pistoli. Startovali jsme jako druzí za hlídkou Francie, za námi jeli Finové. Hned po startu se jelo šest kilometrů do kopce a musel se překonat výškový rozdíl 690 m. Asi po dvou kilometrech na mě přišla krize z nedostatku kyslíku. Pavelica mě vzal pušku, a když později přišla krize i na Šíra, nesl pušku zase jemu. Na první kontrole jsme byli třetí, o minutu lepší než Finové. Pak jsme vjížděli do mlhy a začínal 10 km dlouhý sjezd. Zpočátku byl prudký jako na sjezdovce s četnými boulemi a protisvahy. Ty se dali jen těžko rozpoznat, neboť vše splývalo v neurčitou bílou plochu, a to i přesto, že jsme si nasadili růžové sjezdařské brýle. Předjeli nás Finové a já poznal, že je zle, nejely nám lyže. Po dlouhém sjezdu jsme klesli o 1200 m na střelnici. Na palebnou čáru jsem nastoupil jako první, po mě Šír. Oba jsme odstříleli bez chyby. Skrbek měl před střelnicí těžký pád. Nedokázal se zkoncentrovat. A přesto, že to byl náš nejlepší střelec, pokaždé minul. Zbývajících 10 km do cíle bylo pro nás utrpení. Trať vedla po okraji jezera, chvíli ve stínu lesem, chvíli po slunci, střídala se tak kvalita sněhu. Asi 5 km před cílem jsme v důsledku vyčerpání ztratili disciplínu, sundali lyže a vše nožem seškrábali. Ale ani potom lyže nejely. Kdybychom tehdy měli srovnatelné materiální vybavení jako naši přemožitelé, možná jsme měli na to bojovat i o medaili.“ (Trojan 2014, str. 21)

5. Vznik velkorážného biatlonu

Iniciativa spojení běhu na lyžích se střelbou, tedy spojení dvou velmi odlišných disciplín, vycházela především z vojenského sportu, a to bylo pro diváky i sportovce velmi přitažlivé. Hlavní usměrňující silou v tomto směru se stala Mezinárodní unie moderního pětiboje (UIPM). Tato organizace se sestavila až v roce 1948, a přestože moderní pětiboj byl součástí olympijského programu od samého počátku novodobých olympijských her, ve zřizování biatlonu měla rozhodující vliv. Tato unie hledala vhodnou protiváhu pro olympijský moderní pětiboj. A tak na kongresu UIPM v roce 1955 v italské Macolině zazněly první návrhy na provádění jednoduššího závodu zimního dvojboje. Už o rok déle na kongresu Melbourne byla schválena první pravidla zimního dvojboje- Biathlonu, velmi důležitá pro budoucnost. Za prvé to bylo, že zbraní se stane velkorážná puška, a za druhé se domluvilo uspořádání prvního Mistrovství světa v roce 1958 a plné převzetí závodu do kompetence UIMP. Přičlenění biatlonu do názvu unie trvalo dalších 10 let, tedy do roku 1968. První světový šampionát se konal v roce 1958 v rakouském Saalfeldenu, kde se jel závod na 20 km se čtyřmi střelbami na vzdálenost 250, 200 a 150 m vleže a 100 m vestoje. Zúčastnilo se jich 28 sportovců ze 7 zemí, reprezentanti Československa zde chyběli. U biatlonu má Rakousko ještě řadu dalších prvenství. Rok uskutečnění prvního světového šampionátu bývá mnohdy také uváděn jako rok oficiálního vzniku biatlonu. Rozvoj této nové sportovní disciplíny biatlonu byl velmi vzestupný. Již v roce 1960, přesněji od 18. do 28. února 1960, měl biatlon olympijskou premiéru, a to na VIII. ZOH v Squaw Valley ve státě Kalifornie v USA, kterých se v biatlonu zúčastnilo 30 mužů z 9 zemí. Na těchto hrách byl poprvé viděn závod jednotlivců na 20 km ve velkorážném biatlonu. Můžeme tedy říci, že biatlon se rozvíjel velmi rychle. Od té doby je biatlon pravidelně na všech ZOH. Světová mistrovství se od roku 1958 konají pravidelně každoročně ve všech oficiálních disciplínách, mimo roky konání zimních olympijských her. V těchto letech se koná světový šampionát jen v disciplínách, které nebyly v programu zimních olympijských her (Kašper 2006, <http://www.biatlon.cz/o-biatlonu/co-je-biatlon/> 5. 1. 2018).

Velkorázný biatlon na území dnešní České republiky

Vojenské hlídky byly z neoficiálního programu ZOH vyřazeny hlavně z důvodu, že byly určeny jen pro příslušníky armády a ne pro běžnou veřejnost. Vyřazení závodu vojenských hlídek mělo za dopad to, že se lidé snažili najít náhradu za tento závod a zkoušeli spojit různé disciplíny, a to běh na lyžích s orientací nebo střelbu z krátkých zbraní a ne jen z pušky. Tato hledání byla však nekoordinovaná.

Popularita těchto závodů dále rostla a přemístila se mezi veřejnost. Dopad to mělo i na Československou obec sokolskou, která v polovině třicátých let zařadila do programu lyžařských soutěží branný závod hlídek. Branný závod hlídek byl vytvořen spojením překážkového závodu a závodu hlídek. V roce 1951 dostal název Sokolovský závod branné zdatnosti (SZBZ), aby upozornil na hrdinský boj naší vojenské jednotky za druhé světové války u Sokolova v Sovětském svazu. Závod měl masový rozmach v základně Svazarmu (organizace Svaz pro spolupráci s armádou), která jej pořádala, a to včetně letního závodu s názvem Dukelský závod branné zdatnosti, který měl připomenout boje za druhé světové války v Dukelském průsmyku. Oba závody byly určeny pro širokou veřejnost a staly se součástí všeobecného výcviku svazarmovců (Trojan 2014).

Československý biatlon má své kořeny v armádách ať již rakousko-uherské, předmnichovské nebo poválečného Československa, ve kterých byly prováděny první závody. Pro vývoj biatlonu v Československu se stal významný především rok 1956, kdy byl rozpuštěn oddíl reprezentantů Ústředního domu armády, a sportovci se přemístili mimo Prahu. V severních Čechách vzniklo družstvo lyžování Dukla Liberec, které sdružovalo 30 závodníků, mezi které patřili i biatlonisté. První oficiální závod ve velkorázném biatlonu se konal v Československu v roce 1960 v Jeseníkách, jeho pořadatelem byla brněnská vojenská akademie. Tohoto závodu se zúčastnilo 19 sportovců z 5 lyžařských oddílů. Nejlepší ze závodníků se stal Arnošt Filla z Nového Města nad Váhom. Průkopníkem velkorázného biatlonu byla vojenská akademie. Ta sehrála svoji roli i při rozvoji malorázného biatlonu. Vojenská akademie uspořádala první závody v malorázném biatlonu již v roce 1962. Zkušenosti z těchto závodů pak byly využity při oficiálním zavádění malorázného biatlonu. Sokolovské a Dukelské závody branné zdatnosti jsou dokladem velkého zájmu v Československu, zejména pak

v 70. letech začal velký rozvoj malorážného biatlonu formou těchto tradičních závodů. To velmi ovlivnilo i světový vývoj velkorážného biatlonu. Ve světě patřili představitelé Československa k velkým propagátorům právě malorážného biatlonu. Již v roce 1967 byly na území Československa všechny závody v biatlonu prováděny s malorážnou zbraní. Tehdy jsme dosáhli velkého předstihu před světem, kde byl stále zaveden velkorážný biatlon (Trojan 2014).

5.1. Disciplíny a kategorie

Původní disciplíny

Původní disciplína zimního dvojboje byl závod na 20 km s čtyřmi střeleckými položkami vleže ve vzdálenosti 250 m, 200 m a 150 m a vestoje ve vzdálenosti 100 m. Každý nesestřelený terč znamenal dvouminutovou penalizaci. Pro organizaci závodu byly 4 různé vzdálenosti střelby velmi náročné, protože musely být na závodech čtyři různé střelnice. Tato pravidla platila do roku 1965. V roce 1965 se sloučila vzdálenost terčů na 150 m, což usnadnilo pořádání závodů, kde stačila jen jedna střelnice. Změnily se taky položky. Už nebyly tři položky vleže a jedna vestoje, nýbrž první byla vleže, druhá vestoje, třetí vleže a čtvrtá opět vestoje (Kašper 2006).

Štafety

V roce 1965 je přidána do programu biatlonu nová disciplína. Závod tří nebo čtyřčlenných štafet se dvěma střeleckými položkami na 7,5 km. Biatlon se tak začal rozšiřovat z jedné disciplíny na dvě disciplíny, tedy již na sportovní odvětví. Novinkou tohoto závodu je zavedení tří rezervních nábojů na každou střeleckou položku. Pokud tedy závodník nesestřelil všech 5 terčů, tak musel využít náhradní náboje, které se nabíjely ručně, což znamenalo velké zdržení. Pokud ani tyto 3 rezervní náboje závodníkovi nestačily k sestřelení všech terčů, musel závodník, podle toho kolik nesestřelil terčů, putovat ještě na trestná kola v délce 200 m. Další rozdíl mezi štafetovým závodem a individuálním vytrvalostním závodem je ve střeleckém stanovišti. Zatímco v individuálním vytrvalostním závodě musel biatlonista zaujmout polohu na stanovišti, které mu připsal rozhodčí, při štafetovém závodě se biatlonisté stavěli ke stanovištím podle startovního čísla družstva. Charakteristický tvar terčů

zůstal v kruhové podobě. Seskupení pěti terčů při štafetovém závodě bylo uspořádáno na terčové tabuli tak, že dva terče ve stejné výši byly umístěny nahoře, dva dole a jeden terč byl umístěn uprostřed mezi nimi tzv. umístění terčů do tvaru písmene „Z“. Vzdálenost ve všech směrech mezi jednotlivými terči a také vzdálenost od okrajů terčové desky musela být minimálně 25 centimetrů. Velikost rozbitých terčů se shodovala s průměry vnitřních kruhů jako při střelbě ve vytrvalostním závodě, tj. 12,5 centimetru a 35 centimetrů. Terče o průměru 12,5 centimetru pro střelbu z polohy vleže musely být umístěny do středu černých mezikruží o vnějším průměru 30 cm a síle mezikruží 8,75 centimetru, čímž byl vytvořen zaměřovací kruh, který byl zcela logicky menší, než průměr terče pro střelbu z polohy stoje. Olympijské premiéry se štafetový závod dočkal roku 1968 na IX. ZOH v Grenoblu ve Francii (Kašper 2006).

Kategorie Junior

Do roku 1967 všechny disciplíny probíhaly jen v kategorii mužů. Právě roku 1967 se uskutečnil první šampionát v juniorské kategorii, která zahrnovala sportovce do věku 22 let v německém Altenbergu. Junioři zde soutěžili v individuálním závodě na 15 km se třemi střeleckými položkami vleže, vestoje a opět vleže. Probíhal zde také štafetový závod trojic na 7,5 km, tedy 3x7,5km se dvěma střeleckými položkami. První vleže a druhá vestoje. Kvalitní výsledky, kterých zde talentovaní junioři dosáhli, jednoznačně potvrdily správnost tohoto rozhodnutí (Kašper 2006).

Sprint

Třetí novou disciplínou se stává rychlostní závod tzv. sprint. U rychlostního závodu se bere kupředu rychlost běhu, tedy vyhovuje rychlejším běžcům na lyžích. Trať se snižuje o polovinu než v individuálním vytrvalostním závodě, tedy na délku 10 km. Při neseštrlení terčů se využívá opět trestné kolo v délce 200 m, tady ale již bez možnosti náhradních nábojů, které jsou ve štafetových závodech. Kolik terčů biatlonista neseštrlí, tolik trestných kol běží a jelikož je trať krátká, tak každé trestné kolo je velmi znát a špatně se tyto chyby ze střelnice na trati dobíhají. Svoji premiéru měl sprint na světovém šampionátu v Minsku v roce 1974 a olympijskou premiéru v roce 1980 v Lake Placid (Kašper 2006).

6. Malorážný biatlon ve 20. století

Jedna z chyb u velkorážného biatlonu byla hlučnost zbraně a tím i nemožnost trénovat na sportovních střediscích, tedy i mimo diváckou kulisu. Další chyba byla menší možnost trénování u sportovců, kteří nebyli příslušníci armády nebo policie. Příslušníci ozbrojených složek měli lepší přístupy jak k velkorážným střelnicím, tak k velkorážným zbraním, což ostatní sportovce velmi znevýhodňovalo. Proto se začalo mluvit o malorážném biatlonu, který chtěly prosadit hlavně země střední Evropy. Do toho se zapojilo i Československo, kde malorážný biatlon fungoval a všechny mistrovské soutěže v biatlonu byly prováděny s malorážnou zbraní již od roku 1967. Proti malorážnému biatlonu byly země jako Švédsko a Sovětský svaz, kde bylo hodně kvalitních velkorážných střelnic a zbraní a především také úspěchů, kterých dosáhli ve velkorážném biatlonu sportovci těchto států. Velkorážná zbraň měla ale stále více odpůrců, a tak UIPMB v důsledku zvyšujícího se tlaku, který se na biatlon vyvíjel, uskutečnila první závody v malorážném biatlonu, ale jen v juniorské kategorii. Bylo to v roce 1973 v italském Forni di Sopra, ve finském Kurrice a třetí zkouška malorážného biatlonu byla v roce 1976, která se uskutečnila také ve Finsku. V těchto závodech se velmi dařilo Československým biatlonistům, kteří již na malorážný biatlon byli zvyklí, bohužel byly tyto závody považovány jen za zkušební, za hlavní šampionáty bylo považováno mistrovství s velkorážnou zbraní (Kašper 2006).

K nejdůležitější události ve vývoji biatlonu dochází roku 1978. Všechny vrcholové soutěže v biatlonu v rámci UIPMB budou vykonány s malorážnou zbraní. K tomuto rozhodnutí dochází v roce 1976 v Seefeldu na kongresu UIMPB při XII. ZOH v Innsbrucku, na který přijeli zástupci 22 zemí. Po vyčerpávajícím jednání se rozhodlo poměrem hlasů 17:5, že se v biatlonu začne využívat malorážná puška. Tímto rokem, tedy rokem 1978, dochází prakticky k zániku velkorážného biatlonu. Československo získalo více jak desetiletý předstih před světovým vývojem. Škoda je jen to, že tento předstih českoslovenští sportovci nedokázali využít. Touto změnou dochází k velkému rozvoji biatlonu. Biatlonisté mohli začít trénovat na sportovních střediscích, kde malorážná zbraň nebyla tak hlučná. I z finančního hlediska si mohlo více sportovců dovolit začít s tímto sportem. Také tímto rozhodnutím se biatlon přizpůsobil širší veřejnosti a dostal se pod hledáček diváků. O důležitém a správném rozhodnutí svědčí

také účast sportovců na světových šampionátech. U velkorážného biatlonu se nejvíce zúčastnilo 91 startujících sportovců z 18 národních svazů. Na prvním světovém mistrovství s malorážkou v roce 1978 v rakouském Hochfilzenu se zúčastnilo 156 sportovců z 28 národních svazů. Tento důkaz, tedy o deset národních svazů více v malorážném biatlonu než ve velkorážném, svědčí o správnosti tohoto rozhodnutí. Disciplíny se nijak nezměnily, jen délka trestného kola se změnila z 200 m na 150 m, jak je tomu dodnes (Kašper 2006).

Světový pohár

V roce 1978 se zavedl Světový pohár v malorážném biatlonu. Tomuto premiérovému ročníku předcházela nulový ročník, který se ještě konal s velkorážnou zbraní a měl stanovená jen základní rámcová pravidla. Z počátku Světového poháru (SP) bylo 5 soutěží po dvou dnech, tedy 5x vytrvalostní závod a 5x závod rychlostní. Bodově hodnoceno bylo vždy prvních 25 biatlonistů, a to: 1. místo 25 bodů a postupně do 25. místa za 1 bod. Postupem času se bodování změnilo: 1. místo 30 bodů, 2. místo 26 bodů, 3. místo 24 bodů a dále po jednom bodu do posledního 25. místa (Kašper 2006).

Kategorie žen

Stále větší tlak, který působil na biatlon, přispěl ke vzniku nové kategorie, a to ženy. Zavedení ženské kategorie bylo odsouhlaseno roku 1980 na kongresu UIPMB v Sarajevu. Byla zde odhlasována nová pravidla pro kategorii žen a stanoven rok pro první světový šampionát žen, kterým se stal rok 1984 ve Francii v Chamonix. Ženy měly stejné disciplíny jako muži, tedy individuální vytrvalostní závod, rychlostní závod a štafetový závod. Ženský vytrvalostní závod měl délku 10 km, o 5 km méně než závod mužů. Vytrvalostní závod žen byl třípoložkový. První střelba vleže, druhá střelba vestoje, třetí střelba opět vleže. Rychlostní závod žen na trati 5 km opět o 5 km kratší než sprint mužů se dvěma střeleckými položkami. První položka vleže a druhá vestoje. Poslední třetí závod je závod štafet, který je také kratší než u mužů. Ženy mají trať u štafetového závodu dlouhou 3x5 km se dvěma střeleckými položkami, první položka vleže, druhá střelecká položka vestoje pro jednotlivé úseky. Také u kategorie žen bylo Československo předchůdcem. V Československu se soutěže žen prováděly již od roku

1967 a to také přispělo k zavedení kategorie žen ve Světovém měřítku. Přijetím nových mezinárodních pravidel pro kategorii žen se musela upravit také pravidla v Československu, kde ženy do této doby nestřílely vestoje, ale jen vleže. Před oficiálním světovým zavedením biatlonových závodů pro ženy, se prováděl biatlon žen mimo země bloku Varšavské smlouvy také v Norsku, Švédsku a ojediněle i v jiných zemích. Posledním kontrolním bodem před přijetím pravidel žen v biatlonu byly mezinárodní závody žen, které se z pověření již UIPMB uskutečnily v roce 1979 a 1981 v Jáchymově. Podle ještě československých pravidel roku 1979 a v roce 1981 již podle přijatých mezinárodních pravidel (Kašper 2006, <http://biatlonmag.cz> 3. 3. 2018).

Kategorie juniorek

Pro rozvoj další kategorie opět přispěl Československý biatlon, který již v roce 1967 zavedl dorosteneckou kategorii a od roku 1970 kategorií žákovskou. Tím se inspiroval také světový biatlon, který zavedl kategorii juniorek se stejnými disciplínami jako tomu je v kategorii žen. Na svůj první Světový pohár juniorky čekaly do roku 1989. Počínaje tímto rokem juniorky a junioři mají společné Světové poháry. Rokem 1989 se spojily Světové poháry kategorie žen a mužů. Zároveň došlo také na úpravu věkové hranice pro juniorskou kategorii, která byla snížena z 22 let na 21 let. Tato oficiální pravidla biatlonu UIPMB obsahují také poprvé rámcová pravidla pro dorosteneckou kategorii 16 – 18 let a pro žákovskou kategorii 14 – 15 let. Iniciativa na oficiální zavedení těchto kategorií vycházela opět od československého biatlonu (Kašper 2006).

Čtyřčlenná družstva

Jako další již čtvrtou disciplínou se stal závod 4členných družstev. Závod měl trvat dlouhou jako vytrvalostní závod určité kategorie se stejným počtem střeleckých položek. Střelecké položky absolvovali členové závodu podle předem daného pořadí. Každý z týmu prováděl jen jednu střeleckou položku, střelbu uskutečňovali vždy dva členové družstva současně. První dva střeleckou položku vleže a druhý dva střeleckou položku vestoje. Za každý netrefený terč musel střílející člen družstva absolvovat trestné kolo o délce 300 m. Při střelbě a případné době strávené na trestném kole čekali zbývající členové družstva v tzv. čekacích boxech za trestným kolem. Čekající členové

družstva mohli opustit čekací boxy a vjet zpět na trať až za střelícím členem po jeho projetí kolem boxů. Tento závod měl svoji premiéru v roce 1989 v rakouském Feistritz a u juniorské kategorie v norském Voss. Olympijské premiéry se bohužel tato disciplína nedočkala. Závod čtyřčlenných družstev byl kolektivním závodem, výsledky ovlivňovalo selhání jedince. Lze tady říci, že výsledek určoval nejslabší člen družstva, a to byl hlavní důvod, proč tato disciplína nebyla na programu olympijských her (Kašper 2006).

Úprava pravidel 1988

V roce 1988 došlo k úpravě pravidel, významná změna pravidel to byla převážně pro kategorii žen a juniorek. Jednalo se prodloužení stávajících délek jednotlivých závodů a tím i zvýšení počtu střeleckých zastávek. U vytrvalostního závodu se v kategorii žen prodloužila trať na 15 km a přidala se také 4. střelecké položka vestoje. U rychlostního závodu, tedy u sprintu se závod prodloužil na 7,5 km stejně tomu bylo v jednotlivých úsecích štafetového závodu. Trestné kolo bylo zkráceno pro všechny kategorie na 150 m. Co se týče běžecké techniky, bylo schváleno bruslení, tedy volná technika běhu pro všechny současné kategorie a disciplíny. Změnu zaznamenal také závod 4členných družstev, který se zkrátil z délky vytrvalostního závodu na délku trati rychlostního závodu podle určitých kategorií. Počet střeleckých položek zůstal stejný (Kašper 2006).

Stíhací závod

V pořadí pátou disciplínou se stal stíhací závod. U stíhacího závodu byl důležitý i rychlostní závod. Podle výsledkové listiny rychlostního závodu startovali závodníci ve stíhacím závodě. Tedy ten závodník, který vyhrál sprint, vyjížděl ve stíhacím závodě jako první. Provedení startu vyžadovalo nejméně tři startovací branky a koridory. Z důvodu, že časové intervaly startu mohou být velmi krátké, je důležité, aby se každý závodník mohl na start připravit. Délka tratě pro kategorii mužů byla 12,5 km a pro kategorii žen byla délka tratě 10 km. Stíhací závod měl čtyři střelecké položky. První a druhá položka vleže, třetí a čtvrtá položka vestoje. Junioři absolvovali trať na 10 km a juniorky trať na 8 km se třemi střeleckými položkami. První a druhá položka vleže a třetí položka vestoje. Další výjimkou stíhacího závodu, vedle již uvedeného pořadí

střeleckých poloh vzhledem k ostatním individuálním disciplínám, ve kterých se od přijetí mechanických terčů měli závodníci volný výběr střeleckého stanoviště, ze kterého chtěli provádět svoji střeleckou položku, měl stíhací závod podmínku, že závodník byl povinen zaujmout své střelecké stanoviště k vykonání jednotlivých položek v tom pořadí, ve kterém doběhl na střelnici. Neúspěšná střelba v tomto závodě byla také penalizována absolvováním trestného kola za každý nesestřelený terč. Tento závod se poprvé uskutečnil v programu světového šampionátu v roce 1997 v Osrbliu na Slovensku. Od svého začátku zaujal svoji atraktivitou jak diváky, tak i samotné závodníky (Kašper 2006).

Úprava pravidel 1998

Poslední výraznější změny a doplňky v mezinárodních pravidlech biatlonu ve dvacátém století, ovlivňujících jeho další vývoj, se udály v roce 1998. Došlo k úpravě počtu střeleckých položek u obou juniorských kategorií ve vytrvalostním závodě, který se zvýšil na čtyři, a juniorkám se také v této disciplíně prodloužila trať na 12,5 km (Kašper 2006).

Hromadný start

Již šestá disciplína biatlonu vznikla v roce 1999, a to tzv. hromadný start. Před svou premiérou na světovém šampionátu v norském Oslo v roce 1999 byla potvrzována v předcházejících závodech Světového poháru. V tomto závodě všichni závodníci startují v ten samý moment, proto je tato disciplína početně omezena podle kapacity střelnice, která má 30 položek, tedy je tento závod pro 30 biatlonistů. Startuje 30 nejlepších biatlonistů podle pořadí ve světovém poháru, proto se taky téhle disciplíně říká královská disciplína. Délka trati je u mužů 15 km, u žen 12,5 km a u obou juniorských kategorií 10 km. Zaujímání pozic na střeleckých stanovištích bylo jako u stíhacího závodu podle pořadí doběhu závodníka na střelnici (Kašper 2006).

Rozvoj biatlonu

Biatlon se rozvíjel po stránce sportovní, ale také po stránce technické. Původní papírové terče byly postupně nahrazeny mechanickými terči, které fungovaly na různých principech. Podle jména tvůrce byl první rakouský model typu Deflorian. Mezi

terče, které se mohly využívat při vrcholových závodech, patřil i československý model Osbrlei. Avšak u všech terčů se postupem času objevily různé větší či menší technické nedostatky, ukazující se převážně při záznamu střelby. Mechanické terče se nahradily terči elektronickými. Elektronické terče ty mechanické nahradily velmi spolehlivě a přispěly ke zkvalitnění celého biatlonu. Zaznamenávaly přesně grafické výsledky střelby a daly se také propojit s centrálním počítačem, proto byly předepsané pro všechny vrcholové soutěže v biatlonu. Primát v této skupině byl německý model Ho-Ra 2000, a potom finský model Kurvinen. Ve svém více jak čtyřicetiletém vývoji v průběhu dvacátého století se stal biatlon důležitým zimním sportem. Mimo již uvedené soutěže, jako je zařazení biatlonu do programu zimních olympijských her, světových šampionátů a soutěží Světového poháru, se od roku 1993 pravidelně konají evropské šampionáty. A již delší dobu, přesně od roku 1983, se koná soutěž Evropského poháru. Biatlon se zařadil také do studentských světových zimních univerziád FISU, do světových mistrovství vojenského sportu, který zabezpečuje Mezinárodní výbor vojenského sportu, do Světových policejních her atd. (Cícha 2016).

7. Malorázný biatlon 21. století

Disciplína smíšených dvojic

Prozatím poslední disciplínou, která se zrodila v roce 2014 a svou premiéru měla 6. února 2015 v Novém Městě na Moravě, je závod smíšených dvojic. To, že se tento závod poprvé představil v Novém Městě na Moravě, bral Český svaz biatlonu jako ocenění za opakované úspěchy českých biatlonistů ve smíšených štafetách. Single Mixed Relay, neboli smíšená štafeta dvojic, je závod pro jednoho muže a jednu ženu. Pár, který nastoupí v této disciplíně, se nemůže zúčastnit závodu smíšených štafet. Nápad o vytvoření nové disciplíny pochází z divácky úspěšných show, kterými jsou závody v Schalke nebo v Moskvě. Tyto závody se nepočítají do Světového poháru. Smíšená štafeta dvojic probíhá na trati dlouhé pro ženy 6 km a pro muže 7,5 km. Jeden okruh je dlouhý 1,5 km. Start je hromadný, stejný jako u závodu smíšených štafet, startuje se tedy ve třech koridorech, kde se hned po startu může bruslit a předjíždět. Jako první vyběhají ženy, v prvním úseku ujedou dva okruhy. Po prvním okruhu, tedy po 1,5 km, střílí vleže a po druhém okruhu střílí vestoje. Ihned po druhé střelbě předávají štafetu mužům. Muži běží to samé, co ženy, tedy dva okruhy a dvě střelby, po druhé střelbě opět předávají ženám, tedy té samé ženě, která jela první úsek. Druhá ženská část závodu je shodná jako ta předešlá, dvě kola, dvě střelby a předávka opět stejnému muži. V tuto chvíli má žena závod u konce a štafetu dojíždí její kolega. Ten opět absolvuje dvě střelby, ale po poslední střelbě závod nekončí a muž musí absolvovat ještě jedno běžecké kolo. Proto mají muži závod o 1,5 km delší. Střelba je shodná se smíšenou štafetou, závodníci mají na každou položku tři náhradní náboje. Pokud vyčerpají všechny tři náhradní náboje a pořád nemají sestřeleny všechny terče, musí absolvovat trestné kolo, které je v tomto závodě dlouhé 75 m. Závodníci po odjetí svého prvního úseku čekají na stadionu a ve warm-up zóně se stále udržují v tempu a čekají na další předávku. Proto je tento závod pro diváky velmi zajímavý (<http://www.vysocina-arena.cz/cz/clanek-disciplina-smisenych-stafet-dvojic-potvrzena-v-programu-sp-166.html> 20. 3. 2018).

8. Organizační struktury

8.1. Organizační struktura ve světovém měřítku

Základní organizací světového biatlonu byla od začátku Mezinárodní unie moderního pětiboje – UIPM, která se v roce 1968 až po desetiletém rozvoji biatlonu rozšířila o název biatlon, tedy na Mezinárodní unii moderního pětiboje a biatlonu – UIPMB. Nejvyšším orgánem UIPMB bylo valné shromáždění, které se od roku 1972 konalo jednou za 4 roky, a to pokaždé v olympijském roce. Tato organizace se podílela na rozvoji biatlonu. K účasti na shromáždění byli pozváni všichni členové členských svazů biatlonu i pětiboje. Valná shromáždění řešila nejdůležitější otázky, týkající se obou sportovních odvětví. Od roku 1962 se uskutečňovaly každoročně kongresy samostatně pro moderní pětiboj a biatlon, na které byli pozváni zástupci všech členských svazů, které danou sportovní činnost prováděli. Kongresy se pravidelně konaly při světovém šampionátu určitého sportovního odvětví. Důležitou funkci měly tyto kongresy v roce konání olympijských her, na kterých byli zvoleni zástupci jednotlivých sportovních odvětví do administrativní rady a příslušný odborný viceprezident. V průběhu rozvoje těchto dvou sportovních disciplín docházelo k řešení důležitých otázek jako např. otázka financí nebo zvolení hlavních řídicích funkcionářů unie. Mezi jednotlivými odvětvími se začaly projevovat spory a disharmonie. Z toho důvodu na mimořádném valném shromáždění UIPMB v Londýně – Heathrow v roce 1993 došlo k vystoupení biatlonu z UIPMB a založení vlastní mezinárodní organizace pro biatlon – Mezinárodní unie biatlonu IBU (International biatlon union). Moderní pětiboj se vrátil ke svému původnímu názvu Mezinárodní unie moderního pětiboje UIPM. To ale neznamenalo úplný zánik UIPMB. Obě již samostatné organizace IBI a UIPM vytváří pod původním názvem konfederaci, zastupující obě sportovní odvětví v Mezinárodním olympijském výboru. V jejím čele byl pokaždé od ukončení letních olympijských her do ukončení zimních olympijských her prezident IBU a od ukončení ZOH do ukončení LOH pak prezident UIMP, a to do roku 1992. Hlavním úkolem nově vzniklé Mezinárodní unie biatlonu IBU bylo sdružit národní organizace, které provádějí biatlon, podporovat rozvoj biatlonu jak ve vrcholové formě, tak i činnost na široké masové základně. Nejvyšším orgánem IBU byl kongres, který se konal jednou za dva roky. Pokud se konaly olympijské hry, tak ten rok byl kongres volební, kdy se

schvalovala nová pravidla, pořadatel světových šampionátů, důležité dokumenty unie. Kongresy konající se v neolympijském roce byly pořádány hlavně z důvodu hodnocení splnění hlavních úkolů. Každý kongres řešil aktuální problémy a potřeby současného biatlonu. Řídícím orgánem IBU bylo předsednictvo, které tvořil prezident, viceprezident a dalších pět členů, kteří mají odpovědnost za jednotlivé oblasti činnosti, jako jsou sportovní činnosti, marketing, hospodaření a sponzorství. Členská základna biatlonu v průběhu jejího vývoje rostla. V roce 1960 bylo v rámci UIPM organizováno 8 členských svazů, v roce 1972 se zvýšil počet na 21, v roce 1984 to bylo 40 členských svazů. V roce 1993 při vzniku IBU již 57 členských svazů. Složení členské základny se stále zvyšovalo. Československý biatlon byl přiřazen do UIPM v roce 1960, od té doby nebylo toto členství přerušeno. Dnes patří mezi základní členy IBU (Kašper 2006).

8.2.Organizační struktura v domácích podmínkách

Na začátku rozvoje biatlonu jej v Československu zabezpečoval Svaz pro spolupráci s armádou, tedy Svazarm, jehož předsednictvo v červenci v roce 1960 schválilo zařazení biatlonu mezi činnosti, které tato organizace zabezpečuje. V roce 1962 se biatlon převedl do Československého svazu tělesné výchovy – ČSTV. Kvůli převodu biatlonu k ČSTV se neuskutečnilo plánované první mistrovství ČSSR ve velkorážném biatlonu, které se mělo uskutečnit téhož roku na moravsko-slovenské hranici v okolí obce Lopeníku v Bílých Karpátech. První šampionát ve velkorážném biatlonu se uskutečnil v roce 1966, pak se již konal každoročně až do roku 1977. Při rozvoji biatlonu v ČSTV nedocházelo k masovému rozvoji z důvodu nezajištění střelecké části biatlonu, proto se biatlon připojil opět k Svazarmu v roce 1966. Státní reprezentaci zajišťoval stále ČSTV. Pro vytvoření masové základny v biatlonu se začaly využívat malorážné pušky, které se využívaly při Sokolovském a Dukelském závodě branné zdatnosti. V roce 1967 byl uveden první šampionát ČSSR v malorážném biatlonu. V politickém období v letech 1968-1969 vznikl v rámci Svazarmu Československý svaz branných sportů. Tento svaz vytvářel předpoklady a také propagaci pro malorážný biatlon. Malorážný biatlon se pevně upevnil v obsahu obou branných závodů. V rámci svazarmu se základna stále zvyšovala. Ekonomické a materiální podmínky na vrcholových sportovních úrovních již to tak ideální nebyly. Politické poměry po listopadu 1989 sehrály negativní úlohu. Zhoršily se ekonomické podmínky a tím se i

snížil počet aktivních vyznavačů a příznivců biatlonu, ale také počet samotných sportovišť, ve kterých byl biatlon prováděn. Státní reprezentaci v biatlonu zajišťovala rezortní střediska vrcholového sportu pro biatlon. V rámci armády to byla Dukla Liberec a později Banská Bystrica. Biatlon se rozvíjel pod křídly Svazarmu až do roku 1990, poté vznikl samostatný právní subjekt – Svaz biatlonu ČSFR, zabezpečující především státní reprezentaci a metodiku pro provádění praktické činnosti, který se přeměnil na Svaz biatlonu České a Slovenské republiky. Při rozpadu ČSFR a při vytvoření samostatné České republiky vznikla v roce 1993 národní organizace – Český svaz biatlonu, dále jen ČSB. Ten zajišťuje organizaci biatlonu ve všech jeho formách a ve všech úrovních. Podobně tomu bylo i v nově vzniklé Slovenské republice. ČSB byla charakterizována na valné hromadě jako samostatná, dobrovolná a nepolitická organizace s právní subjektivitou působící na celém území České republiky. Vrcholným orgánem ČSB byla valná hromada, která se uskutečňovala jednou za 4 roky, když se konaly ZOH. Valné hromady se zúčastnili zástupci všech registrovaných klubů. Hlavními úkoly valné hromady bylo řešení finančního hospodaření, zvolení prezidenta, 10-16ti členů zastupujících zimní a letní biatlon a 3-5ti členů kontrolní a revizní komise, schválení dalších návrhů týkajících se nové sezony. Výbor ČSB je orgánem svazu, který řídil činnost mezi ZOH, kdy se nekonaly valné hromady. Výbor zabezpečoval vyřešení aktuálních úkolů a potřeb biatlonu. Výbor měl své odborné komise, jako byla komise technická, trenérská, metodická a další. Prezidium výboru bylo tvořeno prezidentem, dvěma viceprezidenty, předsedy jednotlivých sekcí a viceprezidentem pro ekonomiku. Organizační strukturu ČSB tvořily dva základní články:

- Český svaz biatlonu s působností po celém teritoriu České republiky
- Kluby biatlonu jako základní organizační články ČSB

Další struktury nebyly ČSB přesně a stále ustanoveny. K upřesňování činnosti každého z klubů byly založeny oblastní rady ČSB. V devadesátých letech se základna ČSB ustálila na 2000 členů přibližně ve sto klubech. Velikost členské základny byla ovlivněna finanční náročností biatlonu a ne zcela dostatečnými ekonomickými možnostmi svazu a samotných klubů. Nedostatkem byly také nevýrazné výsledky českého biatlonu, což způsobovalo malou popularitu.

Svaz je členem Mezinárodní biatlonové unie IBU, Sdružení sportovních svazů ČR a Českého olympijského výboru. Reprezentanti jsou vedeni v klubu ministerstva vnitra – jabloneckém klubu SKP Kornspitz . K dalším základnám biatlonu patří klub v Letohradě, Jilemnici, Jablonci nad Nisou, v Novém Městě na Moravě, které jsou převážně centry pro biatlonovou mládež. Pro žákovskou kategorii jsou to kluby v Brně, v Praze, v Rožnově pod Radhoštěm, ve Velkých Kralovicích, Vimperku nebo v Železně Rudě. V těchto klubech se nejdříve konají regionální závody, na které navazuje Český pohár, a konečným závodem je mistrovství republiky. Prezidentem byl od roku 1993 do roku 2014 Václav Fírtík, stávajícím prezidentem se stal od roku 2014 Jiří Hamza. Organizací zastřešující český biatlon je tedy od roku 1993 Český svaz biatlonu. V současnosti má český biatlon přibližně 2000 aktivních členů z přibližně osmdesáti klubů. Svaz je členem Mezinárodní biatlonové unie IBU (Cícha 2016, Kašper 2006).

9. Hlavní sportovní střediska na území České republiky

9.1. Sportovní středisko v Jablonci nad Nisou

Historie sportovního střediska v Jablonci nad Nisou se začala psát 1. června v roce 1977. Předsedou sportovního střediska se stal Jaroslav Halík. Trenéři byli Luboš Háček a Ján Húska. U biatlonu vzniklo také středisko vrcholového sportu mládeže a nadále zde probíhaly výcviky vojáků v základní vojenské službě. Výstavba nynější budovy v Jablonci nad Nisou začala v lednu 1987 a používat se začala v dubnu 1990, kdy proběhlo také stěhování z doposud pronajatých prostor v Břízkách. V třípatrové budově se nachází kanceláře pro trenéry, rehabilitace, posilovna, ubytovna pro sportovce. V roce 1988 se v Jablonci nad Nisou vytvořilo družstvo žen biatlonu. Koncem roku 1992 ukončil svou funkci Jaroslav Halík a nástupcem se stal Jan Matouš. V roce 2013 získalo středisko sponzora na dalších pět let a tím se i změnil název klubu na Sportovní klub policie Kornspitz Jablonec (Trojan 2014, <http://www.skpjablonec.cz> 3. 2. 2018).

9.2. Sportovní středisko Jilemnice

Biatlonové středisko v Jilemnici bylo založeno v roce 1968 Petrem Jandou ze Studence a Josefem Trojanem z Jilemnice. Středisko v Jilemnici se obklopilo zájemci o biatlon ze západních Krkonoš, Rokytnice nad Jizerou, Jilemnice aj. V roce 1976 vzniklo v Jilemnici středisko mládeže (TSM) a velmi se zlepšily materiální podmínky. V roce 1976 navázalo sportovní středisko Jilemnice spolupráci s lyžařskými sportovními třídami na sportovním gymnáziu nebo v 1. ZDŠ v Jilemnici. K tomu přibyli další trenéři jako Mojmír Vait a Karel Vrána z Rokytnice nad Jizerou, profesionálním trenérem se stal Zdeněk Vajnar a na částečný úvazek v roce 1985 nastoupil Karel Soukal, otec doposud nejlepší české biatlonistky Gabriely Koukalové-Soukalové. Koncem osmdesátých let odchází do Jablonce nad Nisou. Do Jilemnice nastoupil bývalý biatlonista Zdeněk Hák, který začal spolupracovat s Jindřichem Šikolou, který se stal trenérem reprezentačního družstva juniorek. Později také odešel do Jablonce a stal se trenérem reprezentačního družstva žen a to od roku 2009/2010 do roku 2014. V roce 2013 byl dokonce vyhlášen nejlepším trenérem ČR. V roce 2013 skončil prezident

klubu Jilemnice Jaroslav Bedrník a místo něj nastupuje Jan Sucharda. Do Harrachova a do Jablonce odchází odchovanci jilemnické základny a na světových i evropských soutěžích přivázejí mnoho medailí. Odchovanec je Jan Matouš, který přivezl bronzovou medaili v roce 1987, dokonce se stal dlouholetým viceprezidentem Českého svazu biatlonu a šéfem Sportovního klubu policie Jablonec nad Nisou. Bronzovou medaili přivezl i Zdeněk Vítek, nynější trenér české ženské reprezentace. Nebo Jaroslav Soukup, první biatlonista, který získal medaili, a to stříbrnou na ZOH v Soči pro československý i český tým. Na medailových úspěších se podíleli i další biatlonisté odchovaní v Jilemnici jako např. Antonín Kříž, Milan Janoušek, Jiří Holubec, Tomáš Holubec nebo Adam Václavík (Trojan 2014, <http://www.kbjilemnice.cz> 3. 2. 2018).

9.3. Sportovní středisko Harrachov

Středisko zimních sportů Harrachov se stalo v roce 1961 domovem lyžařů, kteří se soustředili v Rudé hvězdě Harrachov spadající pod ministerstva vnitra. Mezi první trenéry patřil Míla Weber, který v roce 1961 přichází do Harrachova z Dukly Liberec. K prvním sportovcům patřil Milan Janoušek nebo Josef Eminger, později přichází z Dukly Liberec biatlonisté Pavel Ploc a Ladislav Mundil. Středisko se zaobíralo velkorázným biatlonem a spolupracovalo se sportovci z Německa, kdy naši sportovci jezdili na jejich střelnici do Altenbergu a východoněmečtí sportovci využívali Voseckou boudu a první sníh v Krkonoších. Společně trénovali a vyměňovali si zkušenosti. Společné trénování přispělo ke zlepšení technického zázemí, protože se zvýšil počet profesionálních sportovců. Vznikla tak konkurence armádnímu středisku Dukla Liberec. Postupem času se už jen zřídka závodilo ve velkorázném biatlonu a závodníci přecházeli k biatlonu maloráznému, a to v rámci Sokolovského závodu branné zdatnosti. Po roce 1970 se stala Rudá hvězda Harrachov hlavním centrem biatlonistů, protože Dukla Liberec skončila. Na přelomu šedesátých a sedmdesátých let vybudovali střelnici na vzdálenost střelby 150 m. Bohužel nevyhovující podmínky v Rudé hvězdě Harrachov, tedy hlavně chybějící byty pro sportovce, vyústily v ukončení činnosti. Rudá hvězda Harrachov ukončila činnost 31. května 1977 a sportovci přešli do Jablonce nad Nisou (Trojan 2014).

9.4. Sportovní středisko v Letohradě

Počátky biatlonu v Letohradě se píší ke dni 1. ledna 1970, kdy se založil pod Svazarmem Klub branných sportů (KBS). K hlavním zakladatelům patřil František Majvald. „Využili jsme zkušeností z účasti na SZBZ (Sokolovského závodu branné zdatnosti) i určité podpory, kterou svaz soutěži věnoval, a zaměřili větší pozornost k biatlonu, zatímco běh na lyžích byl nadále brán jako stěžejní příprava. Pro posílení družstva jsme získávali i závodníky z nejbližšího okolí. Touto cestou k nám přišli Pavel Kalousek, Zikmund Balla, Jan Kodýtek, Jiří Kučera, Jan Kubiček, Jiří Fogl a Jaroslav Barvínek, Libor Doskočil, Dana Vacková, Hana Brusenbauchová, Jana Lesáková, a Jana Procházková. Třetím místem v druhé lize v roce 1970 oddíl postoupil do celostátní ligy, kde jsme skončili v roce 1971 osmí. Od roku 1972 byly soutěže družstev zrušeny a členové KBS začali soutěžit jako jednotlivci. V té době jsme získali možnost tréninku střelby v opuštěném šediveském kamenolomu (dnešní areál biatlonu). V roce 1972 jsme byli první v druhé lize a zůstala jediná veřejná soutěž družstev o Pohár čs. sportu. Tu jsme několikrát vyhráli. V dalších letech jsme se intenzivně věnovali soutěžím jednotlivců a postupně se tak začaly přivážet první medaile z přeboru ČSR a mistrovství ČSSR v SZBZ. Členy reprezentačních družstev byli v tomto období Olga Jakešová, Vlastislav Ježák, Petr Halbrštát, Jiří Kučera, Pavel Kalousek a Libor Doskočil,“ vzpomíná František Majvald (Trojan 2014, str. 177). V polovině 70. let dochází k velkému posunu úrovně lyžařů a biatlonu v Letohradě díky tomu, že do oddílu nastoupila nová vlna talentovaných dětí. Díky úspěšné sportovní přípravě bylo 1. ledna 1982 zřízeno tréninkové středisko mládeže v biatlonu pod vedením Františka Majvalda. Sportovci nebyli jen z Letohradu, ale i z okolních oddílů. Mezi tyto sportovce patřili budoucí olympionici a medailisté z mistrovství světa Roman Dostál, Daniel Krčmář, Ondřej Valenta a mnoho dalších. Systematická a dlouhodobá práce s mládeží a vynikající výsledky ovlivnily to, že se v Letohradě zřídilo středisko vrcholového sportu. Díky tomu přestali vrcholoví sportovci odcházet do klubů, kde měli lepší podmínky na přípravu, jako byl Jablonec nebo Jilemnice a zůstávali v Letohradě. Trenérem se stal Vlastimil Vávra. Díky úspěšné práci byl klubu v Letohradě svěřen dohled na širší reprezentační družstvo žen. Trenérem se stal František Majvald a asistentem Jiří Novotný.

František Majvald byl do roku 1989 také trenérem reprezentačního družstva žen. Tomu se podařilo pod Majvaldovým vedením získat bronzovou medaili v závodě štafet na MS v rakouském Feistritzu. Poté se stal reprezentačním trenérem družstva juniorek. Dalším trenérem, který se stal po rozdělení Československého svazu trenérem juniorů, byl Vlastimil Vávra. Tuto funkci vykonával až do roku 2005. Pod jeho vedením byla do družstva zařazena pozdější velká jména jako Michal Šlesinger nebo Ondřej Moravec. Mezi další biatlonisty patřil Petr Hradecký nebo Jan Adamec. Pod jeho vedením všichni jmenovaní i mnoho dalších biatlonistů získali velmi dobré umístění na juniorských světových soutěžích. Juniorským mistrem světa se stal Michal Šlesinger a Petr Hradecký, mistrem Evropy byl Ondřej Moravec a Michal Šlesinger. V letech 2006-2010 působil dokonce Vlastimil Vávra jako trenér reprezentačního družstva mužů a nadále jako osobní trenér Michala Šlesingra a Ondřeje Moravce. Od roku 2010 byl Vlastimil Vávra pověřen opět jako trenér reprezentačního družstva juniorů, kdy do družstva byli opět přivedeny letohradští junioři, mezi které patřila opět velká osobnost, kterou je Michal Krčmář. Dalším trenérem působícím u reprezentace je Michael Málek, který působil jako trenér juniorek a juniorů v letech 2003-2004 a 2008-2011 a v roce 2016 se stal dokonce trenérem reprezentace A týmu mužů, kdy nahradil Marka Lejska, v reprezentaci mužů působí dodnes (Trojan 2014, <https://www.biatlonletohrad.cz/klub/historie-klubu> 9. 2. 2018).

9.5. Sportovní středisko v Novém Městě na Moravě

Mezinárodní závody Zlaté lyže se dlouhá léta pořádaly ve středisku v Novém Městě na Moravě (NMNM), které bylo využíváno převážně hladkými lyžaři. K pořádání světových závodů měl areál hodně daleko. Biatlonovou historii má areál v NMNM také, když byl na ZOH v Garmisch-Partenkirchenu člen vojenské hlídky právě novoměstský Bohuslav Musil a náhradníkem Vít Fousek. Na ZOH ve Svatém Mořici startoval ve vojenské hlídce novoměstský Karel Dvořák. K roku 2005 došlo k velkému projektu, a to k přestavbě Vysočina arény v Novém Městě na Moravě. Společně se sportovním klubem lyžařů, městem a Českým svazem biatlonu se podařilo postavit nový areál pro lyžování a biatlon. Vybuďovala se střelnice se třiceti stavy, běžecké tratě, tribuna pro 9

tisíc diváků a zázemí pro sportovce. Současně s nově vybudovanou Vysočina arénou se požádalo o pořádání mistrovství světa v biatlonu, a to se také uskutečnilo v roce 2013. Mistrovství světa v Novém Městě na Moravě se zúčastnilo 725 sportovců ze 43 zemí. Předsedou organizačního výboru se stal Jiří Hamza a ředitelem závodu byl Vlastimil Jakeš. Poprvé tak v ČR bylo uspořádáno MS. Do Nového Města na Moravě přijelo 200 tisíc diváků a biatlonových nadšenců. V zahajovacím závodě štafet vybojovala naše výprava bronzovou medaili ve složení Veronika Vítková, Gabriela Soukalová-Koukalová, Jaroslav Soukup a Ondřej Moravec. Po úspěšném pořádání MS v NMNM se tam uskutečnil i Světový pohár biatlonu, a to v sezóně 2014/2015 od 6. února do 8. února 2015. Závody na programu v NMNM byly sprint, stíhací závod, smíšená štafeta a v tu dobu nově vzniklý závod smíšených dvojic. Reprezentanti z České republiky obsadili hned první den stříbrnou pozici ve smíšené štafetě a druhý den získala Veronika Vítková bronzovou medaili ve sprintu. Světového poháru v NMNM se zúčastnilo přes 100 tisíc fanoušků českého biatlonu. Světový pohár se v NMNM konal také v sezóně 2016/2017, kdy jsme měli jednu z nejlepších závodnic ve světovém měřítku Gabrielu Koukalovou. Světový pohár probíhal 13. – 18. prosince 2016. Na programu byl sprint, stíhací závod a závod s hromadným startem pro 30 nejlepších biatlonistů. V závodě s hromadným startem jsme se dočkali první zlaté medaile na území ČR, a to díky Gabriele Koukalové, která udržela náskok před svou rivalkou z Německa Laurou Dalhmeierovou a Italkou Dorotheu (<http://www.biathlonnmn.cz/> 06. 01. 2018) <http://www.vysocina-arena.cz> 6. 1 2018, Trojan 2014).

10. Osobnosti biatlonu

Osobnosti vojenských hlídek

Bohuslav Musil

Bohuslav musil narozený 17. 12. 1913 v obci Studnice u Nového Města na Moravě, narodil se jako páté dítě, jeho o rok starší bratr Richard přišel o život při tragické nehodě, dospělosti se tedy dožily čtyři děti. Bohuslav se narodil do rodiny hospodářů, proto musel často pracovat na polích a lukách. Až v zimě bylo více času na zimní radovánky, kterých bylo u Nového Města na Moravě vždy dost. Tam se také naučil jezdit na lyžích. Velmi intenzivní období pro Bohuslava Musila bylo období před válkou, kdy v lyžařství dosahoval velmi dobrých výsledků. 3x vyhrál Zlatou lyži Českomoravské vysočiny a to v letech 1934,1935 a 1938. V roce 1936 se zúčastnil ZOH v Garmisch-Partenkirchenu jako člen vojenské hlídky a v roce 1940 se stal vítězem Hančova memoriálu.

Obrázek 1: Bohuslav Musil

Zdroj: Trojan 2014

Cyril Musil

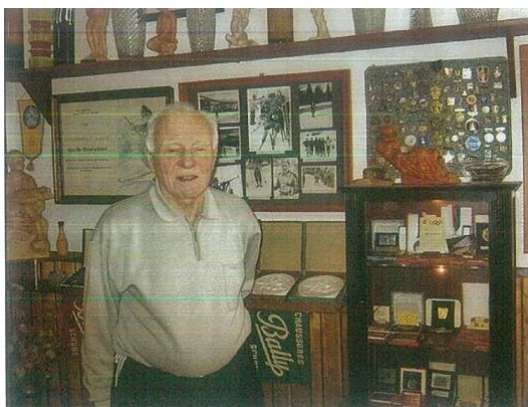
Cyril Musil, narozený 26. 11. 1907 v obci Studnice u Nového Města na Moravě, byl výborným lyžařem, který se dokonce v roce 1933 zúčastnil Mistrovství světa v klasickém lyžování v Innsbrucku a obsadil vynikající 2. místo v závodě štafet na 4x10 km společně s Františkem Šimůnkem, Vladislavem Novákem a Antonínem Bartoněm.

První skončili Švédové. Cyril Musil obsadil také 9. místo v závodě na 50 km. Stal se šestinásobným mistrem ČSR. Zúčastnil se IV. ZOH v Garmisch-Partenkirchenu společně se svým bratrem Bohuslavem Musilem. V závodě na 50 km skončil na krásném 9. místě. Během druhé světové války se aktivně zapojil do protinacistického odboje a jeho penzion u Nového Města na Moravě se stal úkrytem odbojářů. Měl spojení s londýnskou exilovou vládou, pomáhal při seskocích parašutistů a zabýval se další odbojovou činností. V srpnu roku 1948 byl Cyril zatčen komunistickým režimem a odsouzen za vlastizradu k 21. letům žaláře a ke ztrátě majetku. V roce 1950 se mu podařilo utéct, později se dostal do Kanady. Nejprve se v Kanadě živil střílením vlků, později pracoval jako lyžařský instruktor a vybudoval malé sportovní centrum. Zemřel v roce 1977 na neobjasněnou smrt.

Karel Dvořák

Karel Dvořák byl synovcem bratrů Bohuslava a Cyrila Musilových, kteří jsou známí kvůli své účasti na ZOH v roce 1936. Karel Dvořák měl výborné vzory. V roce 1931 začala jeho aktivní lyžařská kariéra. V roce 1948 se účastnil ZOH ve Svatém Mořiči ve Švýcarsku. Stal se mistrem republiky v běhu na 18 km v letech 1950 a 1952 (Trojan 2014).

Obrázek 2: Karel Dvořák

Zdroj: Trojan 2014

Osobnosti velkorážného biatlonu ve světě

Ve světovém měřítku měli největší zastoupení ve velkorážném biatlonu biatlonisté z dřívějšího Sovětského svazu, kterým mohli konkurovat jen závodníci

Finska a Norska. Z finských biatlonistů byli velmi úspěšní závodníci Heiki Ikona, z norských reprezentantů to byli Jon Istad a Olaf Jordet. Velkoráží biatlon byl oborem právě sovětských biatlonistů, kteří v historickém žebříčku zauímají prvních 5 příček, co se týče umístění jak na ZOH, tak z velkoráží šampionátů.

Viktor Mamatov

Viktor Mamatov narozený 21. července 1937. Bývalý biatlonista ze Sovětského svazu je dvojnásobný zlatý olympionik. V roce 1968 byl členem vítězné štafety na ZOH v Grenoble a v roce 1972 se dočkal zlaté medaile z individuálního závodu na ZOH v Sapporu. Je několikanásobným mistrem světa v individuálních i štafetových závodech.

Juhani Suutarinen

Juhani Suutarinen se narodil 24. května 1943 ve Finsku. Zúčastnil se třikrát ZOH. Je trojnásobným mistrem světa.

Obrázek 3: Juhani Suutarinen

Zdroj: <http://urheilunhistoria.blogspot.cz/2015/03/juhani-suutarinen-kun-kaikki-osui.html>

Alexandr Tichonov

Alexandr Tichonov, kterého můžeme označit za nejúspěšnějšího biatlonistu z období velkoráží biatlonu. Získal celkem 19 medailí v období, kdy v programu biatlonu byly jen dvě disciplíny, resp. v závěru tohoto období tři soutěže. Získal 14 zlatých, 4 stříbrné a 1 bronzovou medaili. Světovou novinářskou organizací byl

Alexandr Tichonov vyhlášen nejúspěšnějším biatlonistou XX. století. Stal se viceprezidentem Mezinárodní biatlonové unie (Kašper 2006).

Obrázek 4:Alexandr Tichonov

Zdroj: <https://cs.ruarrioseph.com/obschestvo/73743-legendarnyy-sovetskiy-biatlonist-tihonov-aleksandr-ivanovich-biografiya-i-sportivnaya-karera.html>

Osobnosti velkorážného biatlonu na území dnešní České republiky

Reprezentanti ČSSR poprvé startovali na mistrovství světa v Elverunu v roce 1965 a olympijskou premiéru podstoupili v roce 1968 v Grenoble, bohužel na žádné medailové úspěchy nedosáhli.

Pavel Ploc

Jedním z nejlepších velkorážných biatlonistů z ČSSR byl Pavel Ploc. Pavel Ploc se dvakrát zúčastnil ZOH. Obsadil 12. místo na ZOH ve francouzském Grenoblu roku 1968 a na MS se umístil na 8. místě.

Ladislav Mundil

Ladislav Mundil narozený 11. května 1942 byl výborným biatlonistou, ale také trenérem. Se svojí kariérou začal v Dukle Liberec, poté byl zařazen společně s Pavlem Plocem do reprezentačního týmu. Ladislav Mundil, který obsadil na prvním mistrovství světa, kterého se ČSSR účastnila, 26. místo v závodě na 20 km a roku 1967 se zlepšil

v německém Altenbergu a získal 14. místo hned za 13. Pavlem Plocem (Trojan 2014, <http://www.biatlon.cz/gratulace-ladislav-mundil-11-kvetna-1942/>).

Obrázek 5: Ladislav Mundil

Zdroj: <http://www.biatlon.cz/gratulace-ladislav-mundil-11-kvetna-1942/>

Malorážný biatlon do konce 20. století (muži)

Frank Ullrich

Samozřejmě i malorážný biatlon měl světové ikony. V počtu absolutních prvenství ve Světovém poháru ve dvacátém století to byl německý biatlonista Frank Ullrich, narozený 24. ledna 1958. Stal se čtyřnásobným absolutním vítězem světového poháru v období od roku 1978-1982. Po ukončení kariéry se stal trenérem německé reprezentace.

Obrázek 6: Frank Ullrich

Zdroj: https://en.wikipedia.org/wiki/Frank_Ullrich

Frank Peter Roetsch

Tři vítězství v konečném výsledku Světového poháru dosáhl další německý reprezentant Frank Peter Roetsch.

Obrázek 7: Frank Peter Roetsch

Zdroj: https://en.wikipedia.org/wiki/Frank-Peter_Roetsch

Vítězství ve dvou ročnících obsadil ruský reprezentant Sergej Čepikov, norský reprezentant Jon Age Tyldum a německý reprezentant Sven Fischer. Samozřejmě další světoví biatlonisté dosáhli velkých úspěchů, okruh vrcholových světových biatlonistů je velmi široký. Mohli bychom do něj zařadit další biatlonisty, kterými byli např. norští

reprezentanti Eirik Kvalfoss, Gisle Fenne, němečtí reprezentanti Fritz Fischer, Mark Kirchner, italští biatlonisté Andeas Zingerle, Rusové Jurij Kaškarov, Valerij Medvedtsev a mnoho dalších. V posledních letech dvacátého století se výraznými výsledky do špičky světového poháru zapsali Francouz Raphael Poiree a norský biatlonista Ole Einar Bjoerndalen. (Kašper 2006)

Jan Matouš

Jan Matouš se narodil 30. května 1961 ve Vrchlabí. Jan Matouš je bývalý československý biatlonista. Působil v klubu ŠKP Jablonec Rudá hvězda. Zúčastnil se ZOH, ze kterých žádnou medaili nepřivezl, ale v předolympijském závodě v roce 1983 v Sarajevu zvítězil. Byl stříbrný na MS ve štafetě a vyhrál závod SP v roce 1987.

Obrázek 8: Jan Matouš

Zdroj: <http://www.biatlon.cz/jan-matous-30-kvetna-1961/>

Ivan Masařík

Ivan Masařík se narodil 14. září 1967 je bývalý biatlonista. Prvotním klubem Ivana Masaříka byla Neveta Jablonec. Ivan Masařík se zúčastnil čtyřikrát ZOH. Nejlépe se mu vydařily ZOH v Naganu v roce 1998, kdy skončil na 4. místě v individuálním vytrvalostním závodě. Na ZOH byl také na 12. místě nebo na 15. místě.

Obrázek 9: Ivan Masařík

Zdroj: <https://www.olympic.cz/media/sportovec/1590>

Malorážný biatlon do konce 20. století (ženy)

Magdalena Forsberg-Wallin

Magdalena Forsberg-Wallin se narodila 25. července 1967 ve Švédsku. Magdalena je bývalá švédská závodnice v biatlonu, stala se vícekrát absolutní vítězkou poháru a vévodila biatlonu ve 20. století. Je šestinásobná mistryně světa a medaile si přivezla i ze ZOH. Dosáhla sedmáctkrát na globusy za absolutní vítězku disciplín. S biatlonem začala až v 26 letech a i tak se stala jednou z neúspěšnějších biatlonistek v historii.

Obrázek 10: Magdalena Forsberg-Wallin

Zdroj: <http://www.edubilla.com/sport/biathlon/players/magdalena-forsberg/>

Anfissa Restzová

Ruská reprezentantka Anfissa Restzová, dvojnásobná absolutní vítězka, se narodila 16. prosinec 1964. Nevěnovala se jen biatlonu, ale také samotnému běhu na

lyžích. V běhu na lyžích získala zlatou medaili na ZOH v Calgary a o čtyři roky později získala zlato v biatlonu a to v individuálním závodě ze sprintu. Stala se první sportovkyní, které se povedlo mít dvě zlaté medaile na ZOH v jiných sportech, překonala ji až na ZOH 2018 česká reprezentantka Ester Ledecká, které se to povedlo dokonce na jedné olympiádě.

Obrázek 11: Anfissa Restzová

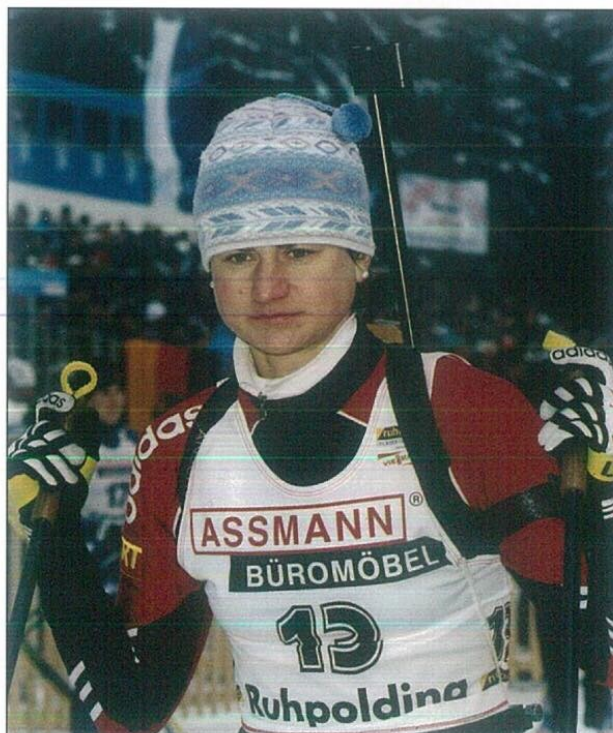
Zdroj: https://www.rbth.com/sport/2017/07/19/sporting-blood-6-russian-dynasties-who-know-nothing-but-gold_806162

Také ženská světová špička v biatlonu je velmi široká. Patřila mezi ně např. kanadská reprezentantka a dvojnásobná olympijská vítězka Myriam Bedard, Němka Simona Greiner-Petter-Menn, Francouzsky Anne Briand Veronique Claudel, Italka Natalie Santer a mnoho dalších (Kašper 2006) .

Jiřina Adamičková

Československo má své zastoupení ve světové špičce ženského biatlonu také ve 20. století. Mezi světovou špičku se zapsala československá biatlonistka Jiřina Adamičková, která vyhrála celkovou klasifikaci světového poháru v sezoně 1989/1990 . Na mistrovství světa obsadila v roce 1989 třetí místo ve štafetě spolu s Evou Burešovou a Renatou Novotnou. V roce 1992 obsadila v disciplíně družstev spolu s Gabrielou Sůvovou, Evou Hákovou a Janou Kulhavou třetí místo a jako největší úspěch se počítá první místo ve štafetách v roce 1993 spolu s Janou Kulhavou, Ivetou Knížkovou a Evou hákovou. Na ZOH se bohužel Jiřina Adamičková žádného medailového umístění nedočkala, nejlépe byla v roce 1992 ve Francii v Albertville pátá ve sprintu (Kašper 2006, Trojan 2014).

Obrázek 12: Jiřina Adamčíková

Zdroj: Trojan 2014

Osobnosti juniorů na území dnešní České republiky

První medaile se Československý biatlon dočkal hned v roce 1973 v italské Forni di Sopra na prvním oficiálním světovém šampionátu juniorů v malorážném biatlonu, a to v disciplíně štafet, kde výprava ve složení Antonín Kříž, Miroslav Soviš a Josef Malinský získala bronzovou medaili. Druhá zkouška světového šampionátu v malorážném biatlonu se uskutečnila v roce 1974 ve finské Kurrice a přinesla Československu zlatou medaili, kterou získal Antonín Kříž v rychlostním závodě. Bronzovou medaili ve vytrvalostním závodě, kterou zajistil Miroslav Soviš a štafeta z italské Forni di Sopra, si zopakovala úspěch a přivezla si opět bronzovou medaili. Na světových šampionátech se postarali o stříbrné medaile štafeta juniorů v zastoupení Milan Čapek, Vladimír Pospíchal a Jan Matouš v roce 1981, družstvo juniorů v roce 1989 ve složení Pavel Sládek, Ladislav Krejčí a Petr Garabík, štafeta juniorů ve složení Milan Janata, Josef Molčan, Jan Malý a Maroš Leitner v roce 1992, v tom samém roce také družstvo juniorů Josef Panica, Milan Janata a Maroš Leitner a štafeta junierek ve složení Irena Novotná, Jiřina Rázlová, Gabriela Sůvová, v roce 1996 štafeta junierek. O medaili se postaraly biatlonistky Irena Tomšová, Jitka Šimůnková a Kateřina

Losmanová, v roce 1997 družstvo juniorek Irena Mádlová, Irena Tomšová, Denisa Pelikánová a Jitka Šimůnková. O bronzové medaile na světových šampionátech se postaraly štafeta juniorů v roce 1979 v zastoupení Josef Skalník, Milan Janoušek, Zdeněk Hák a štafeta juniorek Kateřina Losmanová, Jitka šimůnková a Irena Tomešová v roce 1995, družstvo juniorek v roce 1998 ve složení Radka Doskočilová, Lenka Faltusová, Denisa Pelikánová a Jana Pešková. Poslední medailí na světových šampionátech ve 20. století byla již pro ČR bronzová medaile, kterou získala juniorka Magda Rezlerová ve vytrvalostním závodě v roce 2000. Největšího zastoupení v počtu reprezentačních startů ve 20. století na samostatných juniorských šampionátech dosáhl Zdeněk Vítek, Jiří Faltus a Jitka Šimůnková – 12krát (Kašper 2006).

Osobnosti světového biatlonu 21. století (muži)

Ole Einar Bjoerndalen

K nejvýznamnější osobnosti biatlonu v 21. století se bezesporu řadí Ole Einar Bjoerndalen, norský reprezentant, osminásobný olympijský vítěz, dvacetinásobný mistr světa a šestinásobný vítěz světového poháru. Do světového biatlonu se zařadil již ve 20. století, kdy získal tři ze čtyř možných zlatých medailí na mistrovství světa juniorů v německém Ruhpoldingu v roce 1993. Na mistrovství světa dospělých získal svoji první medaili, a to stříbrnou, ze štafety a bronzovou ze stíhacího závodu v roce 1997 v Osrblie. K nejvýznamnějším ZOH pro Ole Einara Bjoerndalena se staly hry v roce 2002 v Salt Lake City, kde zvítězil ve třech individuálních závodech, pak také s norskou štafetou si dojel pro zlatou medaili. Ole Einer Bjoerndalen se zúčastnil šesti ZOH od roku 1994 do roku 2014. Na Olympijské hry 2018 v Koreji se pro velké zastoupení biatlonistů v norském týmu nedostal.

Obrázek 13: Ole Einar Bjoerndalen

Zdroj: <https://alchetron.com/Ole-Einar-Bjorndalen>

Martin Fourcade

Mezi další velká jména světového biatlonu 21. století řadíme francouzského biatlonistu se jménem Martin Fourcade, který je narozený 14. září 1988. Je sedminásobným olympijským vítězem, jedenáctinásobným mistrem světa a šestinásobným vítězem Světového poháru, což z něj v tomto ohledu dělá spolu s Norem Olem Einarem Bjoerndalenem nejlepššího biatlonistu 21. století.

Obrázek 14: Martin Fourcade

Zdroj: <https://www.nordicmag.info/martin-fourcade-dans-le-dictionnaire-0530/>

Johannes Thingnes Boe

Bratr Tarjeiho Boa norský reprezentant Johannes Thingnes Boe se narodil 16. května 1993. Ve svém velmi mladém věku již dokázal vyhrát na ZOH 2018 vytrvalostní závod, stal se trojnásobným mistrem světa v sezoně 2017/2018. Tento rok bojuje o celkové vítězství Světového poháru s Martinem Fourcadem.

Obrázek 15: Johannes Thingnes Boe

Zdroj :https://www.fischersports.com/ca_en/athletes/johannes-thingnes-boe

Špička světového biatlonu je velmi široká, patří k nim Emila Hegle Svendsen, Tarjei Boe. Němečtí biatlonisté, kterými jsou Benedikt Doll, Arnd Peiffer nebo Simon Schempp, biatlonisté z Itálie Lukas Hofer a Dominik Windisch nebo z Ruska Antona Shipulina a mnoho dalších.

Osobnosti světového biatlonu 21. století (ženy)

Kaiti Wilhelmová

Výborných biatlonistek 21. století je mnoho. Bezpochybně mezi tyto biatlonistky řadíme Kaiti Wilhelmovou z Německa, která je již dnes biatlonistkou bývalou. Byla nejúspěšnější závodnice ze ZOH 2002 v Salt Lake City, kde vyhrála štafetu, sprint a stříbrnou medaili získala ze stíhacího závodu. V roce 2006 na ZOH vyhrála stíhací závod, druhá byla ve štafetě a v závodě s hromadným startem. Se svojí biatlonovou kariérou se rozloučila na ZOH 2010.

Obrázek 16: Kaiti Wilhelmová

Zdroj: https://sport.idnes.cz/sprint-biatlonistek-ceskam-vysel-dve-bodovaly-fqh-biatlon.aspx?c=A080117_152518_lyzovani_bur

Anastasia Kuzminová

Jednou z nejlepších biatlonistek je Anastasia Kuzminová, sestra Antona Šipulina, která reprezentuje slovenskou republiku, ale pochází z Ruska. Třikrát vyhrála na ZOH, ale má ve své sbírce ze ZOH i stříbrné a bronzové medaile.

Obrázek 17: Anastasia Kuzminová

Zdroj: <https://sport.aktuality.sk/c/317016/anastasia-kuzminova-v-spravnej-chvili-znova-na-medailovom-podiu/>

Laura Dalhmeierová

Německá biatlonistka Laura Dalhmeierová narozená 22. srpna 1993 je dvojnásobná olympijská vítězka, sedminásobná zlatá medailistka z MS a vítězka Světového poháru. Poprvé zvítězila ve SP právě v České republice v Novém Městě na Moravě.

Obrázek 18: Laura Dalhmeierová

Zdroj: <http://www.onewaysport.cz/aktualita/laura-dahlmeierova-one-way-na-stupnich-vitezu>

Špička světového biatlonu je opravdu velmi široká, mezi nejlepší biatlonistky řadíme také běloruskou biatlonistku Darju Domračevovou, z Francie Marii Dorin Habertovou, z Itálie Dorotheu Wiererovou a mnoho dalších.

Osobnosti českého biatlonu 21. století

Čeští biatlonisté se zapsali mezi světovou špičku v roce 2014 na ZOH v Soči, kde předvedli něco, co nikdo nečekal. Prvním medailistou v historii českého i československého státu je Jaroslav Soukup.

Jaroslav Soukup

Jaroslav Soukup narozený 12. července 1982 v Jičíně. Svoji biatlonskou kariéru odstartoval v Jilemnici. Je dvojnásobný medailista ze ZOH v Soči, bronzový medailista z MS. Ve světovém poháru závodí od roku 2004. S kariérou se plánuje rozloučit po sezoně 2017/2018. Jeho posledním startem na světovém poháru byla štafeta 18. března 2018 v norském Holmenkollenu.

Obrázek 19: Jaroslav Soukup

Zdroj: <https://www.osobnosti.cz/jaroslav-soukup-biatlon.php>

Ondřej Moravec

K dalším českým biatlonistům, kteří patří do světové špičky biatlonu, musíme zařadit našeho jednoho z nejlepších biatlonistů Ondřeje Moravce narozeného 9. června 1984 v Ústí nad Orlicí. Ale vyrůstal v Letohradu. Osobním trenérem Ondřeje Moravce byl dlouhá léta Vlastimil Vávra. V současnosti ho vede reprezentační trenér mužů Ondřej Rybář. Ondřej Moravec je trojnásobný olympijský medailista, stříbrný z MS v Hochfilzenu a mistrem světa ve smíšené štafetě. Zúčastnil se zatím čtyř ZOH.

Obrázek 20: Ondřej Moravec

Zdroj: https://revue.idnes.cz/foto.aspx?r=lidicky&c=A140522_131105_lidicky_nh&foto=VL5156b5_Z_181114_2231084.jpg

Michal Šlesingr

Michal Šlesingr narozený 3. února 1983 v Ústí nad Orlicí, vyrůstal a chodil do stejné třídy na základní škole s Ondřejem Moravcem, kde navštěvovali i stejný biatlonový klub. Michal je zlatý člen smíšené štafety z MS 2015 ve finském Kontiolahti a stříbrný a bronzový medailista z MS 2007 v Italské Anterselvě.

Obrázek 21: Michal Šlesingr

Zdroj: https://sport.idnes.cz/v-hlavni-rol-i-slesingr-0bo-/biatlon.aspx?c=A140117_172816_biatlon_ma

Michal Krčmář

Michal Krčmář je narozený 23. ledna 1991 ve Vrchlabí. Jeho prvním oddílem byl Letohrad stejně jako u Ondřeje Moravce a Michala Šlesingra. Kariéru započal v sezóně 2008/2009. Michal je stříbrný medailista ze ZOH roku 2018 z jihokorejského Pchjongčchangu. Ve Světovém poháru se nejlépe umístila na 3. příčce.

Obrázek 22: Michal Krčmář

Zdroj: <https://isport.blesk.cz/galerie/muj-isport-blogy-redaktori-ivo-pospisi/336554/olympijsky-zapisnik-korejska-sila-tygra-i-v-mekkosti-maskota-ochrance?foto=2>

Gabriela Koukalová

Nejvýraznější osobností českého biatlonu je bezesporu Gabriela Koukalová narozená 1. listopadu 1989 v Jablonci nad Nisou. Historicky je nejlepší biatlonistka na území České republiky. Gabriela Koukalová je celková vítězka z roku 2015/2016, dvojnásobná stříbrná medailistka ze ZOH 2014. V roce 2017 na MS v Hochfilzenu vybojovala zlatou medaili ve sprintu, stříbrnou medaili ve vytrvalostním závodě a bronzovou medaili ve stíhacím závodě. Byla členkou smíšené štafety z roku 2015 v Kontiolahti, a tudíž i mistryní světa, a stala se první biatlonistkou, která vyhrála závod Světového poháru na území České republiky, a to v roce 2016 v Novém Městě na Moravě. 17krát vyhrála závod Světového poháru. V roce 2017 se stala vítězkou v anketě Sportovec roku jako první biatlonistka v historii. Bohužel sezonu 2017/2018 kvůli zranění vynechala, a tudíž se nezúčastnila ZOH 2018.

Obrázek 23: Gabriela Koukalová

Zdroj: https://www.denik.cz/zimni_sporty/koukalova-si-pripomnela-velky-triumf-ty-krasne-pocity-jen-tak-neprejdou-20161222.html

Veronika Vítková

Mezi další velká jména ženského českého biatlonu řadíme Veroniku Vítkovou. Veronika Vítková se narodila 9. prosince 1988 v Jilemnici. Dlouhé roky ji vedl jako trenér Jindřich Šikola, poté ho nahradil reprezentační trenér ženského biatlonu Zdeněk Vítek, bratranec jejího otce. Veronika je dvojnásobná medailistka ze ZOH, a to stříbrná

z roku 2014 v Soči a bronzová z roku 2018 v Pchjončangu. Je mistryní světa ve smíšené štafetě z roku 2015 a bronzová z MS v Novém Městě na Moravě.

Obrázek 24: Veronika Vítková

Zdroj: <http://www.ahaonline.cz/clanek/zhave-drby/143938/veronika-vitkova-vybojovala-prvni-medaili-pak-ji-slo-o-zivot.html>

Eva Puskarčíková

Eva Puskarčíková patří poslední roky ke stálícím v reprezentačním týmu žen. Eva se narodila 3. ledna 1991 v Jilemnici. Poprvé se objevila ve Světovém poháru 4. ledna 2012 v rámci ženské štafety v Obehofu, kde obsadila 11 místo. V individuální disciplíně poprvé závodila v sezóně 2013/2014. Zúčastnila ZOH v roce 2014 v Soči a v roce 2018 v jihokorejském Pchjončangu. Ani v roce 2014 ani v roce 2018 nezískala medaili. Ve Světovém poháru byla dvakrát bronzová, a to v sezóně 2016/2017 v Pokljuce a v Oberhofu.

Obrázek 25: Eva Puskarčíková

Zdroj: https://sport.idnes.cz/stihaci-zavod-biatlonistek-pokljuka-dvt-/biatlon.aspx?c=A161210_144316_biatlon_par

Markéta Davidová

K dalším velkým jménům českého biatlonu patří juniorka Markéta Davidová, která je velkým příslibem do budoucnosti českého biatlonu. Ve svých 21 letech, které oslavila 3. ledna 2018, se zúčastnila ZOH v jihokorejském Pchjončchangu, kde obsadila krásné 15. místo ze sprintu a vylepšila si tím doposud nejlepší umístění mezi světovou špičkou. Markéta je dvojnásobnou mistryní Evropy a vítězkou sprintu v IBU Cupu.

Obrázek 26: Markéta Davidová

Zdroj: <https://isport.blesk.cz/galerie/ostatni-olympijske-hry-zoh-pchjongcchang-2018-biatlon-na-zoh-2018/337412/nominace-do-smisene-stafety-zkusenosti-medaile-a-nadeje-davidova?foto=0>

(<http://biatlonmag.cz/profily-biatlonistu/> 5. 4. 2018, <http://biatlonmag.cz/profily-biatlonistek> 5. 4. 2018, <https://www.osobnosti.cz> 5. 4. 2018)

11. Závěr

Cílem mé práce bylo analyzovat vznik, vývoj a současnou podobu biatlonu. Při psaní své práce jsem vycházela z prostudované literatury a dalších materiálů, které mi napomohly k seznámení se s historií biatlonu. Zjistila jsem, že kořeny biatlonu sahají do dávné historie, do praktických životních potřeb a činností lidské společnosti. Předchůdcem biatlonu byl lov, střílení zvěře při fyzické zátěži, což dokazují nalezené nástěnné skalní malby, zobrazující lovce se zbraní, tedy lukem nebo šípem. Důležitým mezníkem biatlonu je založení vojenských hlídek, závodů na lyžích s velkorážnou puškou. Vojenské hlídky byly velmi populárními závody mezi vojáky, postupně si tyto závody oblíbila i veřejnost. Díky tomu se vojenské hlídky objevily už na prvních ZOH, i když jen jako ukázkový závod. Oblíbenost vojenských hlídek rostla a tak vznikl podobný, ale již oficiální sport biatlon. Rozvíjely se disciplíny a vznikly první závody v biatlonu, střílelo se z velkorážné pušky. Proto byla většina sportovců z řad armády. Biatlon tedy nebyl sportem pro širší veřejnost, což se ale změnilo v roce 1978, po úpravě pravidel. Schválením na kongresu UIMPB se rozhodlo, že všechny závody budou probíhat s malorážnou puškou. Tímto rokem zaniká velkorážný biatlon. Vzestup malorážného biatlonu byl velmi rychlý, rozvíjely se nové disciplíny i kategorie.

Mezi jednotlivé disciplíny patří původní vytrvalostní závod, štafety, rychlostní závod, stíhací závod, závod s hromadným startem, smíšená štafeta a nejnověji závod smíšených dvojic. Tratě jsou pro každý závod jinak dlouhé a střelba se provádí na jedné střelnici na vzdálenost 50 m vleže i vestoje ve všech kategoriích.

Biatlon se stal fenoménem mezi zimními sporty. V severních zemích Evropy, Sovětském svazu, Finsku nebo v Norsku se proslavil již za velkorážného biatlonu, a to převážně díky sportovcům, jakými byli finský reprezentant Juhani Suutarinen nebo ruský reprezentant Alexandr Tichonov. U biatlonistů ze států střední Evropy zaznamenáváme lepší umístění až po vzniku malorážného biatlonu. Mezi nejúspěšnější sportovce malorážného biatlonu 20. a 21. století patří německý závodník Frank Ullrich, norský závodník Ole Einar Bjoerndalen nebo francouzský reprezentant Martin Fourcade a mnoho dalších.

V České republice se tento sport zapsal do povědomí diváků díky ZOH v Soči, kdy naše výprava přivezla poprvé v historii cenné kovy. Díky skvělé biatlonové generaci se povedlo tento biatlonový vzestup v České republice udržet. Každoročně se můžeme těšit z výborných umístění a z medailí, které naši biatlonisté, ať už je to Ondřej Moravec, Michal Krčmář, Gabriela Koukalová nebo Veronika Vítková, přiváží ze Světových pohárů, z mistrovství světa i zimních olympijských her.

Český biatlon patří mezi špičku světa díky skvělým výsledkům našich biatlonistů a postupné výstavby sportovních středisek na území České republiky, která se zaobírají biatlonem, jako jsou sportovní střediska v Harrachově, v Letohradě, v Jilemnici nebo Jablonci nad Nisou, je to vybudování Vysočina Arény, kde se mohou konat závody Světového poháru i mistrovství světa. A díky velké návštěvnosti českých fanoušků se stal Světový pohár ve sportovním středisku v Novém Městě na Moravě nejnavštěvovanějším podnikem biatlonových závodů.

12. Seznam zkratek

ZOH	Zimní olympijské hry
UIPM	Mezinárodní unie moderního pětiboje
SZBZ	Sokolovský závod branné zdatnosti
Svazarm	Svaz pro spolupráci s armádou
UIPMB	Mezinárodní unie moderního pětiboje a biatlonu
SP	Světový pohár
IBU	Mezinárodní unie biatlonu
ČSTV	Československý svaz tělesné výchovy
ČSB	Český svaz biatlonu
IBU Cupu	Druholigová soutěž v biatlonu

13. Použitá literatura

KNÍŽNÍ ZDROJE

Trojan, J. (2014) Biatlon od vojenských hlídek k biatlonu, Helena Rezková, ISBN 978-80-905700-0-9

Erban, E., Cícha, J. (2016) Cesta na vrchol. Grada, ISBN 978-80-271015-4-2

Kášper, Z. (2006) Historie biatlonu od konce dvacátého století: ucelený pohled na vývoj a výsledky olympijského sportovního odvětví. Masarykova univerzita, ISBN 80-210-3963-9

Hroch, M. (1985) Úvod do studia dějepisu, SPN- Státní pedagogické nakladatelství, ISBN 14-383-85

Koliš, J. Tesař M. Šubrt, M. (2014). Soči 2014: oficiální publikace Českého olympijského výboru : [XXII. zimní olympijské hry v Soči 2014]. Praha: Mladá fronta. ISBN 978-80-204-3287-2

Buchert, V. (2018). Pchjongčchang 2018: oficiální publikace Českého olympijského výboru. Praha: Mladá Fronta. ISBN 978-80-204-4809-5

INTERNETOVÉ ZDROJE

Český Biatlon. *Český Biatlon* [online]. Copyright © 2018 [cit. 05.01.2018]. Dostupné z: <http://www.biatlon.cz>

BiathlonNMNM.cz. *BiathlonNMNM.cz*. [online] Copyright © Český svaz biatlonu 2016 [cit. 06.01.2018]. Dostupné z: <http://www.biathlonnmnm.cz>

Biatlonmag - Magazín ze světa biatlonu [online] Copyright © [cit. 05.03.2018]. Dostupné z: <http://biatlonmag.cz/historie-biatlonu>

Vysočina aréna. *Vysočina aréna* [online]. Copyright © [cit. 06.01.2018]. Dostupné z: <http://www.vysocina-arena.cz>

SKP Kornspitz Jablonec. *SKP Kornspitz Jablonec* [online] Copyright © [cit.03.02.2018]. Dostupné z: <http://www.skpjablonec.cz>

Klub biatlonu Jilemnice. *Klub biatlonu Jilemnice* [online] Copyright © [cit. 03.02.2018]. Dostupné z: <http://www.kbjilemnice.cz>

Klub biatlonu Letohrad, p.s.- WWW.BIATLONLETOHRAD.CZ. *Klub biatlonu Letohrad, p.s. - WWW.BIATLONLETOHRAD.CZ* [online] Copyright © [cit 09.02.2018]. Dostupné z: <https://www.biatlonletohrad.cz/klub/historie-klubu>

Biatlonmag - Magazín ze světa biatlonu [online] Copyright © [cit. 01.01.2018]. Dostupné z: <http://biatlonmag.cz>

Osobnosti.cz- celebrity, filmy, fankluby. *Osobnosti.cz - celebrity, filmy, fankluby* [online]. Copyright © 1996 [cit.05.04.2018]. Dostupné z: <https://www.osobnosti.cz>

14. Seznam obrázků

Obrázek 1: Bohuslav Musil	28
Obrázek 2: Karel Dvořák	29
Obrázek 3: Juhani Suutarinen	30
Obrázek 4:Alexandr Tichonov.....	31
Obrázek 5: Ladislav Mundil	32
Obrázek 6: Frank Ullrich	33
Obrázek 7: Frank Peter Roetsch	33
Obrázek 8: Jan Matouš	34
Obrázek 9: Ivan Masařík.....	35
Obrázek 10: Magdalena Forsberg-Wallin.....	35
Obrázek 11: Anfissa Restzová.....	36
Obrázek 12: Jiřina Adamčíková	37
Obrázek 13: Ole Einar Bjoerndalen.....	39
Obrázek 14: Martin Fourcade	39
Obrázek 15: Johannes Thingnes Boe.....	40
Obrázek 16: Kaiti Wilhelmová	41
Obrázek 17: Anastasia Kuzminová.....	41
Obrázek 18: Laura Dalhmeierová.....	42
Obrázek 19: Jaroslav Soukup	43
Obrázek 20: Ondřej Moravec	43
Obrázek 21: Michal Šlesingr	44
Obrázek 22: michal Krčmář.....	44
Obrázek 23: Gabriela Koukalová	45
Obrázek 24: Veronika Vítková	46
Obrázek 25: Eva Puskarčíková	46
Obrázek 26: Markéta Davidová.....	47
Obrázek 27: Markéta Davidová, Ruhpolding 2018	55

15. Přílohy

Rozhovor s Markétou Davidovou:

Co pro Vás bylo rozhodujícím ve vaší kariéře a komu vděčíte za to, že jste se stala jednou z nejúspěšnějších českých biatlonistek?

Tak nevím, jak bych začala. Nejúspěšnější biatlonistka? Řekla bych, že jsem od mala měla velký talent na běžky. Přišla puberta a mě to už nebavilo, takže hodně dlužím rodičům, že mě nenechali skončit s tímto sportem. Pak je za tím rozhodně spousta dřiny a odříkání jako v každém vrcholovém sportu.

Jaké osobnosti Vás nejvíce ovlivnili?

Jaké osobnosti mě ovlivnily? Myslím, že jsem s biatlonem začala ještě před tím boomem. Takže na tuhle otázku Vám nedokážu odpovědět.

Co pro Vás bylo rozhodující ve vaší kariéře?

Rozhodně to, že jsem našla skvělého trenéra a partu lidí, se kterou mě biatlon bavil a viděla jsem výsledky a to, že se někam posouvám.

Jak si myslíte, že se bude dále rozvíjet český biatlon?

Těžko říct, postupně skončí jedna velká generace. Biatlonovou kariéru ukončil např. Jaroslav Soukup, který udělal první krok k boomu, který v České republice vypukl. A myslím, že do dalších let budou končit další velká jména. Ale v nastupující generaci jsou lidé, kteří by mohli do světové špičky do budoucna také zasáhnout, jako je třeba Adam Václavík a snad i já pomůžu českému biatlonu zůstat na špičce.

Obrázek 27: Markéta Davidová, Ruhpolding 2018

Rozhovor s Adamem Václavíkem:

Co pro Vás bylo rozhodujícím ve vaší kariéře a komu vděčíte za to, že jste se stal úspěšným českým biatlonistou?

Rozhodující v mojí kariéře bylo, že se moje rodina už od mého mládí znala se Zdeňkem Vítkem (trenér A týmu žen), teď už mým švagrem. Díky Zdeňkovi jsem se k biatlonu dostal a chtěl jsem být jako on. A důležité bylo i to, že u nás v Jilemnici fungoval a funguje biatlonový klub, který patří pod sportovní centra mládeže(CSM).

Jaké osobnosti Vás nejvíce ovlivnili?

Jak už jsem řekl, osobnost, která mě ovlivnila úplně nejvíce, je právě Zdeněk Vítek.

Co pro Vás bylo rozhodujícím ve vaší kariéře?

Rozhodující v mé kariéře bylo to, že jsem nikdy nechtěl přestat. A tam, kde jsem, jsem díky tvrdému tréninku, vůli, bojovnosti a touze jít si za svými sny a určitě taky díky trenérům, u kterých jsem prošel výcvikem.

Jak si myslíte, že se bude dále rozvíjet český biatlon?

To je otázka, která je hodně otevřená a diskutabilní, ale doufám, že se co nejlépe zajistí práce s mládeží, ze které budou vycházet další úspěšní reprezentanti.